

**MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie
Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava**

Bratislava 26. 08. 2016
Číslo: 6889/2016-1.7/ml

**ROZHODNUTIE
VYDANÉ V ZISŤOVACOM KONANÍ**

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie, ako orgán štátnej správy príslušný podľa § 1 ods. 1 písm. a) a § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s § 54 ods. 2 písm. f) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), **rozhodlo** podľa § 29, ods. 2 zákona na základe oznámenia o zmene navrhovanej činnosti „**Rýchlostná cesta R3 Martin – Rakovo**“, predloženého navrhovateľom NDS, a.s., Dúbravská cesta 14, 841 04 Bratislava, v spojení s § 18, ods. 2. písm. c) tohto zákona a po vykonaní zisťovacieho konania o posudzovaní zmeny navrhovanej činnosti podľa § 29 zákona a zákona č. 71/1976 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov **takto**:

U zmeny navrhovanej činnosti „**Rýchlostná cesta R3 Martin – Rakovo**“, predmetom ktorej sú zmeny uvedené v *Oznámení o zmene* **sa predpokladá podstatný nepriaznivý vplyv na životné prostredie, a preto je predmetom posudzovania podľa § 18 ods. 1), písm. e) zákona.**

V správe o hodnotení bude potrebné vyhodnotiť, okrem požiadaviek podľa prílohy č. 11 zákona aj:

- podrobnejšie popísanie vplyvu na vyššie živočíchy, určiť trasy biokoridorov, navrhnúť ekodukty a ich umiestnenie, príp. ďalšie opatrenia na zmiernenie bariérového efektu,
- vplyv na ÚEV Turiec a Blatnický potok,
- možnosť posunutia trasy od obce Dražkovce, Žabokreky, napojenie obce Dražkovce a Rakovo a vyhodnotiť ich vplyv,
- vplyv riešenia mostu na R3 v km 0,509 nad miestnou komunikáciou, ktorý by mal byť navrhnutý tak, aby umožnil prejazd nákladnej dopravy, ktorá ide do priemyselných parkov,
- vypracovať aktuálnu hlukovú štúdiu a rozptylovú štúdiu pre daný úsek a na základe ich výsledkov navrhnúť opatrenia na minimalizáciu identifikovaných vplyvov.
- podrobnejšie riziká z navrhovanej činnosti pre minerálne vody II. Ochranného pásma Martin,
- dopracovať primerané posúdenie vplyvov navrhovanej činnosti na základe aktuálneho prieskumu na územia sústavy Natura 2000 (podľa článkov 6.3 a prípadne 6.4 smernice 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín.). Hodnotenie vykonať v spolupráci s biológmi príslušného zamerania a podľa „Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v SR“. Všetky výsledky musia byť podložené odbornými podkladmi a odôvodnené.
- vypracovať predbežné posúdenie nového infraštruktúrneho projektu R3 podľa článku 4.7 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, ktorou sa ustanovuje rámec pôsobnosti spoločenstva v oblasti vodnej politiky (rámcová smernica o vode – RSV) transponovanej do zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách,
- vplyv na zdravie v súlade so zákonom č. 355/2007 Z.z. (HIA) pre územie MČ Žabokreky a Dražkovce,
- výskyt výhradných ložísk, starých banských diel, evidovaných skládok odpadov a starých záťaží

Odôvodnenie

Kedy a kým bola pôvodná trasa posudzovaná

Trasa Rýchlostnej cesty R3 Martin – Rakovo bola posudzovaná v rámci stavby Rýchlostná cesta R3 Martin – Horná Štubňa, pre ktorú bolo vydané Ministerstvom životného prostredia SR záverečné stanovisko číslo 1867/2010-3.4/ml zo dňa 5.8.2011) podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Pre ďalšiu realizáciu hodnoteného úseku stavby v zmysle záverečného stanoviska boli odporúčané varianty: v km 0,000 – 5,400 spoločná trasa všetkých variantov a na úseku 5,400 – po MÚK Rakovo modrý variant A.

Predmetná zmena stavby rýchlostnej cesty R3 v úseku Martin – Rakovo je súčasťou I. úseku R3 Martin – Horná Štubňa. Zmena navrhovanej činnosti Rýchlostná cesta R3 Martin – Rakovo je navrhovaná v odporúčanej trase modrého variantu A zo Štúdie realizovateľnosti (Amberg Engineering Slovakia, s.r.o. 10/2015).

Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

Územné rozhodnutie v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v platnom znení.

ZMENA

Navrhovateľ, NDS, a.s., Dúbravská cesta 14, 841 04 Bratislava, doručil dňa 21. 07. 2016 Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky, odboru posudzovania vplyvov na životné prostredie (ďalej len „MŽP SR“) podľa § 18 ods. 2 písm. c) a podľa § 29 ods. 1 písm. b) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) oznámenie o zmene navrhovanej činnosti „**Rýchlostná cesta R3 Martin – Rakovo**“, vypracované podľa Prílohy č. 8a k zákonu.

Zmena navrhovanej činnosti uvedená v oznámení o zmene navrhovanej činnosti podlieha svojimi parametrami zisťovaciemu konaniu, ktoré MŽP SR vykonalo podľa § 29 zákona. Na zisťovacie konanie sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, zákon č. 71/1976 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, okrem osobitosti konania ustanovených v § 20 a 20a) zákona. Správne konanie vo veci zistenia, či zmena navrhovanej činnosti podlieha posudzovaniu podľa zákona začalo predložením oznámenia o zmene na ministerstvo dňa 21. 07. 2016.

Ministerstvo pri rozhodovaní o tom, či sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena bude posudzovať podľa tohto zákona, použilo primerane kritériá pre zisťovacie konanie uvedené v prílohe č. 10 zákona (transpozícia prílohy č. III Smernice 92/2011/EC), pričom prihliadalo aj na stanoviská, doručené podľa § 23 ods. 4 zákona takto:

I. POVAHA A ROZSAH ZMENY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Rozsah zmeny navrhovanej činnosti (vyjadrený v technických jednotkách)

V predkladanej zmene navrhovanej činnosti sú posudzované nasledujúce varianty rýchlostnej cesty R3:

- pôvodne posudzované (odporúčané) varianty z procesu EIA (zo záverečného stanoviska MŽP SR (č. 1867/2010-3.4/ml zo dňa 5.8.2011) v km 0,000 – 5,400 spoločná trasa všetkých variantov na úseku 5,400 – po MÚK Rakovo modrý variant A – variant V1.

navrhovaný variant zmeny: modrý variant A: úsek 0,000 – MÚK Rakovo (km 13,851), ktorý je súčasťou I. úseku stavby R3 Martin – Horná Štubňa (zo Štúdie realizovateľnosti, 2015) - variant V2

Posudzovaná zmena: Rýchlostná cesta R3 Martin – MÚK Rakovo (v rámci I. úseku Rýchlostnej cesty R3 Martin – Horná Štubňa)

- Začiatok úseku (0,000): nachádza sa v katastrálnom území Martin na konci mimoúrovňovej križovatky, ktorá je súčasťou diaľničného privádzača stavby D1 Dubná Skala – Turany.
- Koniec úseku (km 13,851): MÚK Rakovo (za ukončením vetvy križovatky), kde sa v budúcnosti napojí na úsek MÚK Rakovo – MÚK Mošovce.

Dĺžka hodnoteného úseku stavby R3 Martin – Rakovo (zmeny navrhovanej činnosti) predstavuje 13,851 km.

Posudzovaný stav, podklady

Z pohľadu hodnotenia vplyvov stavby na životné prostredie v súvislosti s predmetným úsekom stavby „R3 Martin - Rakovo“ boli spracované nasledovné dokumentácie vrátane EIA a vydané záverečné stanovisko MŽP SR:

- Technická štúdia R3 Martin – Horná Štubňa, DOPRAVOPROJEKT, a.s., 05/2008,
- Zámer EIA pre stavbu R3 Martin - Horná Štubňa (Ekojet, s.r.o., 09/2009),
- Správa o hodnotení, podľa zákona č.24/2006 Z.z. posudzovaní vplyvov na ŽP pre stavbu: „R3 Martin – Šášovské Podhradie“, (Valbek, s.r.o., 09/2010),
- Záverečné stanovisko MŽP k navrhovanej činnosti: „R3 Martin – Horná Štubňa“, (číslo 1867/2010-3.4/ml zo dňa 5.8.2011).

Stručný popis trasy – odporúčaný variant z procesu EIA (záverečného stanoviska)

(ZÚ km 0,000 – KÚ MÚK Rakovo, km 14,000) - variant V1

(Podľa EIA: Záverečné stanovisko MŽP, číslo 1867/2010-3.4/ml zo dňa 5.8.2011)

Odporúčaný variant z EIA V1 sa napája na diaľničný privádzač D1 Dubná skala – Turany v križovatke „Martin 2“ v severnej časti mesta Martin, na začiatku úseku v km 0,317 križuje koľaje železničnej vlečky, ďalej prechádza záhradkárskou osadou, nadjazdom v km 0,600 križuje prístupovú komunikáciu do výrobného priemyselného areálu a odkláňa sa východným smerom od mesta Martin. Po križovaní poľných ciest pokračuje členitým terénom, pravotočivým oblúkom obchádza letisko z východnej strany. Rýchlostná cesta R3 obchádza obec Dražkovce v západnom smere s nadjazdom na ceste III/065053 nad R3 v km 5,104. Ďalej je navrhnutá mimoúrovňová križovatka Dražkovce s privádzačom. Následne je trasa variantu V1 vedená členitým terénom východne od obce Žabokreky, v km 9,000 križuje cestu III/065049, pokračuje medzi obcou a areálom výkrmne ošípaných a po prekonaní kopcovitých výbežkov križuje Blatnický potok a oblúkom sa prikláňa k ceste I/65. V km 13,869 zabezpečuje prepojenie cesty I/65 a rýchlostnej cesty R3 mimoúrovňová križovatka formou krátkeho privádzača.

V pôvodnom technickom riešení bola rýchlostná cesta R3 navrhnutá v kategórii R 24,5/120.

Zmena navrhovanej činnosti

Zmena navrhovanej stavby Rýchlostná cesta R3 Martin – Rakovo sa posudzuje v odporúčanej trase modrého variantu A zo Štúdie realizovateľnosti (Amberg Engineering Slovakia, s.r.o. 10/2015) – vo variante V2.

Stručný popis trasy – zmena navrhovanej činnosti (zo štúdie realizovateľnosti)

(ZÚ km 0,000 – KÚ MÚK Rakovo, km 13,851) – variant V2

Začiatok variantu V2 zmeny navrhovanej činnosti je v začiatku diaľničného privádzača D1, v mimoúrovňovej križovatke s cestou I/18, v rovnakej polohe ako v prípade odporúčaného variantu z procesu EIA. Trasa na začiatku úseku prekonáva mostným objektom v km 0,317 koľaje železničnej vlečky, v km 0,590 križuje prístupovú komunikáciu do výrobného areálu. Od tejto polohy po cca km 4,480 (most nad potokom) sa trasa variantu zmeny mierne posunula západným smerom od pôvodne posudzovaného variantu EIA, pravotočivým oblúkom prechádza bližšie k letisku. V km 4,480 (most nad potokom) variant zmeny križuje odporúčaný variant z EIA, v dôsledku čoho prechádza bližšie k obci Dražkovce (v necelej šírke koridoru R3). Vedenie trasy variantu zmeny V2 - odporúčanom zo štúdie realizovateľnosti ostáva navrhnuté v západnom smere od obce Dražkovce s nadjazdom nad R3 v km 5,055 na ceste III/065053. V km 6,360 je navrhnutý podjazd na R3 (cesta III/065), pôvodne posudzovaný variant V1 z EIA uvažoval s vybudovaním nadjazdu v km 6,436, a teda došlo k zmene typu mostného objektu. V tomto úseku je trasa variantu V2 zmeny a odporúčaného variantu V1 z EIA vedená v spoločnom koridore. V ďalšom území medzi km 6,360 a mostom ponad potok v km 11,150 je trasa variantu V2 mierne odklonená západným smerom od pôvodného variantu V1 z EIA,

prechádza bližšie k obci Žabokreky cca v km 9,000. Za obcou Žabokreky je trasa variantu V2 zmeny vedená cez členitý terén, v km 13,250 križuje mostným objektom Blatnický potok, prechádza okrajom menšieho Príbovského rybníka. Na konci úseku je na ceste I/65 umiestnená mimoúrovňová križovatka MÚK Rakovo. Križovatka MÚK Martin v km 5,744 je navrhnutá ako výhľad pre III. okruh mesta Martin.

Rýchlostná cesta R3 je v predmetnom úseku vo variante zmeny V2 navrhnutá do roku 2020 v kategórii R11,5/80, do roku 2040 v kategórii 24,5/120. Celková dĺžka riešeného úseku R3 predstavuje 13,851 km.

V prípade navrhovanej zmeny – vo variante V2 došlo k optimalizácii smerového a výškového vedenia trasy rýchlostnej cesty R3 na úseku Martin – Rakovo, k miernemu odklonu trasy a k zmene polohy križovatky MÚK Rakovo.

Zmena navrhovanej stavby (variant V2) rieši:

- optimalizáciu smerového a výškového vedenia trasy rýchlostnej cesty R3 Martin – Rakovo - variantu zo zámeru EIA,
- optimalizáciu násypov a mostných objektov (doplnenie mostných objektov ponad vodné toky, posunutie polohy a úprava dĺžky nosných konštrukcií mostných objektov),
- zmenu polohy a tvaru križovatky MÚK Rakovo na konci úseku variantu zmeny,
- križovatku MÚK Martin (km 5,744) ako výhľad pre III. okruh mesta Martin.

Orientačná lehota výstavby variantu zmeny V2:

- Martin – MÚK Rakovo - v kategórii R11,5/80 do roku 2020.
- v kategórii R24,5/120 do roku 2040.

Základné parametre zmeny navrhovanej činnosti

Základné parametre trasy stavby, výškové a smerové vedenie stavby v rámci navrhovanej zmeny stavby rýchlostnej cesty R3 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Tab.: Prehľad zmien

<i>Ukazovateľ / parameter</i>	<i>Odporúčaný variant Záverečné stanovisko EIA Variant V1</i>	<i>Odporúčaný variant zmeny Zo štúdie realizovateľnosti Variant V2</i>
Kategória - návrh	24,5	11,5 (do r. 2020) 24,5 (do r. 2040)
Návrhová rýchlosť	120	80, 120
Dĺžka trasy (km)	14,000	13,851
Počet jazdných pruhov	4-pruh	2-pruh, 4-pruh
Počet mostných objektov (ks)	14	15 (+ 2 doplnené)
Dĺžka mostných konštrukcií (m)	1456,20	1135
Dĺžka protihlukových opatrení (m)	2130	1550

Popis objektov zmeny navrhovanej činnosti

Zmena (variant V2) oproti procesu EIA (variant V1) sa týka nasledovných objektov:

Objekt križovatky MÚK Rakovo

Posudzovaná zmena stavby – variant V2 rieši zmenu polohy a tvaru križovatky Rakovo.

V prípade pôvodne odporúčaného variantu z procesu EIA

- bola vo variante V1 križovatka Rakovo situovaná východne od existujúcej cesty I. triedy (vo vzdialenosti cca 191 m), na prepojenie R3 a existujúcej cesty I/65 bol v km 13,869 navrhnutý nadjazd nad R3 na vetve križovatky Rakovo.

V prípade zmeny navrhovanej činnosti (variant V2) R3 Martin – Rakovo došlo:

- **k zmene polohy a tvaru križovatky Rakovo** (v súvislosti s optimalizáciou vedenia trasy R3)

- Navrhovaná mimoúrovňová križovatka je situovaná v polohe existujúcej cesty I. triedy, vetvy križovatky MÚK Rakovo sú priamo napojené na existujúcu cestu I. triedy I/65.
- Koniec úseku križovatky MÚK Rakovo je za ukončením vetvy križovatky, budúceho napojenia na nasledujúci úsek stavby MÚK Rakovo – MÚK Mošovce.

- **doplneniu križovatky MÚK Martin** (výhľad) - nadjazdu nad R3 v staničení km 5,744 modrého variantu zmeny

- **k nasledovnému riešeniu premostení vodných tokov, komunikácií a ďalších prvkov technickej infraštruktúry, optimalizácií smerového vedenia:**

- zachovanie mostu na R3 v km 0,317 - nad železničnými vlečkami, mostu na R3 v km 0,590 (v staničení variantu zmeny V2) – most navrhnutý na miestnej komunikácii z dôvodu zachovania prístupu k výrobnému areálu.
- zrušenie nadjazdu v polohe poľnej cesty v km 0,872 navrhnutého v rámci pôvodne posudzovaného variantu V1 z EIA, úprava úseku miestnej cesty a napojenie cez most v km 0,590.
- doplnenie nadjazdu nad R3 v staničení km 1,750 variantu zmeny V2.
- zrušenie nadjazdu nad R3 v staničení km 1,790, mostu v km 3,240 v prípade variantu zmeny V2 (navrhnuté v pôvodne odporúčanom variante V1 z EIA).
- zachovanie nadjazdu na poľnej ceste v staničení 3,855 variantu zmeny V2.
- doplnenie mostu v km 4,480 nad vodným tokom.
- zachovanie nadjazdu v staničení v km 5,055 na ceste III/065053.
- zmena nadjazdu (variant V1 z EIA) za podjazd (variant V2 zmeny) v staničení 6,360 - cesta III/065.
- zachovanie nadjazdu východne od obce Žabokreky v staničení 8,832 variantu V2 zmeny.
- predĺženie mostu nad Belianskym potokom v staničení km 9,417 variantu zmeny V2.
- doplnenie mostu na R3 v km 11,150 nad miestnym potokom.
- úprava mostu nad prítokom Čierneho potoka – skrátenie dĺžky v prípade modrého variantu zmeny V2 v km 11,987 oproti pôvodne odporúčanému variantu V1 z EIA (most nad potokom a poľnou cestou).
- km 12,500 odklon koncového úseku trasy R3 – optimalizácia smerového vedenia.
- nová poloha mosta v km 13,250 modrého variantu zmeny V2 nad Blatnickým potokom, RBk Blatnický potok a RBc Blatnický potok – Daňovská terasa sú prekonávané v blízkosti menšieho z Príbovských rybníkov, kratším mostným objektom.

Požiadavky na vstupy

Zábery pôdy

- realizácia zmeny - variant V2 si vyžiada podobné trvalé zábery pôdy ako realizácia pôvodne posudzovaného variantu V1 z EIA.

- pozemky v polohe dočasného záberu budú po realizácii stavebných prác rekultivačnými opatreniami vrátené do pôvodného stavu podľa zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.

Asanácia objektov

- v prípade zmeny navrhovanej činnosti – variant V2 nedochádza rovnako ako v prípade pôvodne posudzovaného variantu V1 z EIA ku kolízií s obytnými objektmi – asanácií objektov.

Potreba vody

- počas výstavby bude technologická voda využívaná na stavebné účely navrhovanej zmeny a údržbu stavebných mechanizmov, zariadenia staveniska budú zásobované pitnou vodou z miestnych zdrojov. Voda pre prípadnú údržbu ciest počas prevádzky bude odoberaná v príslušnom stredisku údržby.

Ochranné pásma

- trasa variantu V2 zmeny navrhovanej činnosti a variantu V1 z EIA zasahuje do ochranného pásma letiska Martin. Dopravný úrad je v zmysle §28 ods. 3 a § 30 leteckého zákona dotknutým orgánom štátnej správy v povoloňovacom procese stavieb a zariadení nestavebnej povahy v ochranných pásmach letísk a leteckých pozemných zariadení, ako aj pri ďalších stavbách, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej premávky.

Suroviny

- potreba hlavných surovín pre realizáciu variantu zmeny – variant V2 je porovnateľná s potrebou pre realizáciu pôvodne posudzovaného variantu V1 z EIA, pôjde hlavne o kamenivo a štrkopiesky pre konštrukciu vozovky a betónové konštrukcie, asfalty, násypový materiál, oceľ pre zvodidlá a výstuž a iné.

Nároky na dopravu

- v období výstavby budú nároky na dopravu spojené so zásobovaním stavby surovinami, presunom výkopových a násypových materiálov.
- výstavba bude realizovaná tak, aby doprava na existujúcej cestnej sieti nebola paralyzovaná a súčasne bol zabezpečený prístup do výrobného areálu v Martine, dotknutých a okolitých obcí v súvislosti s výstavbou navrhovanej zmeny R3 Martin – Rakovo (realizáciou preložiek, mostných objektov).

Údaje o výstupoch

Ovzdušie

- zmena navrhovanej činnosti (variant V2) – vplyv rýchlostnej cesty R3 na kvalitu ovzdušia jej okolia vyhovuje limitným hodnotám v zmysle platnej legislatívy (podľa rozptylovej štúdie spracovanej v Rámci Štúdie realizovateľnosti R3 Martin – Šášovské Podhradie).
- v prípade realizácie variantu navrhovanej zmeny (variant V2) sa očakáva porovnateľné imisné zaťaženie ako v prípade pôvodne posudzovaného variantu V1 z EIA.

Hluk

- v určitých kritických bodoch budú v zmysle hlukovej štúdie prekračované prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí.
- v prípade realizácie protihlukových opatrení sa eliminujú negatívne vplyvy hluku na obytnú zástavbu a obyvateľstvo a budú dodržané príslušné hygienické limity v zastavaných častiach dotknutých obcí v zmysle Vyhlášky 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov.
- navrhované protihlukové opatrenia (PHS) na úseku R3 Martin – Rakovo: celková dĺžka PHS 1550 m (PHS 1: dĺžky 700 m, výška 3m, kategória A4, orientácia ľavá; PHS 2: dĺžky 350 m, výška 3 m, kategória A3, orientácia ľavá; PHS 3 – dĺžky 500 m, výška 2,5 m, kategória A4, orientácia ľavá).
- v prípade realizácie variantu navrhovanej zmeny (variant V2) sa očakáva porovnateľné hlukové zaťaženie ako v prípade pôvodne posudzovaného variantu V1 z EIA.

Odpadové vody

- počas prevádzky budú produkované odpadové vody z povrchového odtoku z telesa cesty, ktoré budú vyvedené cestnou kanalizáciou do recipientov v území. Pred zaústením do recipientov v území budú prečistené v lapačoch ropných látok. Navrhujeme využiť retenčné nádrže vrátane vsakovacích priekop v blízkosti telesa stavby.
- vplyvy na povrchové a podzemné vody pre posudzovaný úsek zmeny – R3 Martin – Rakovo sú zhodnotené v samostatnej prílohe: Posúdenie podľa čl. 4.7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES (Rámcovej smernice o vodách) a v kapitole IV./2. Vplyvy na prírodné prostredie – vplyvy na podzemnú a povrchovú vodu tohto oznámenia o zmene navrhovanej činnosti.

Odpady

- počas výstavby a počas prevádzky budú vznikať odpady z kategórie ostatný odpad – O a nebezpečný odpad – N. Evidencia odpadov a nakladanie s odpadmi bude zabezpečené v zmysle zákona o odpadoch č.79/2015 Z.z., vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a podľa Vyhlášky 365/2015, ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov.

- pri výstavbe bude významnejší podiel odpadu predstavovať výkopová zemina, táto bude kontrolovaná na prítomnosť nebezpečných látok.
- odpady vznikajúce pri prevádzke tvorí hlavne odpad z údržby, táto bude zabezpečovaná zo strediska údržby ciest a rýchlostných komunikácií (SSÚR).
- v prípade realizácie zmeny navrhovanej činnosti – variant V2 sa očakávajú porovnateľné objemy vzniknutých odpadov s pôvodne posudzovaným variantom V1 v EIA.

Preložky a úpravy produktovodov a inžinierskych sietí

- trasa R3 Martin – Rakovo je v kolízii s inžinierskymi sieťami a bude sa dotýkať ochranných pásiem existujúcich potrubných vedení a inžinierskych sietí.
- potrebný rozsah úprav VN, VVN a ďalších potrubných vedení bude spresnený v ďalšom stupni projektovej prípravy stavby.
- realizáciou navrhovanej zmeny nedôjde k znefunkčneniu existujúcich potrubných vedení a inžinierskych sietí v území, tieto ostanú aj po realizácii predmetnej zmeny stavby naďalej funkčné, trasa variantu zmeny je situovaná v rovnakom území, optimalizáciou trasy došlo vo variante V2 len k miernemu odklonu od variantu V1 z EIA.

Významné terénne úpravy a zásahy do krajiny

- v prípade realizácie posudzovanej zmeny sa neočakávajú sanácie objektov a významnejšie výrubby nelesnej drevinnej vegetácie. Výrub nelesnej drevinnej vegetácie sa uskutoční na základe platného rozhodnutia o výrube drevín.
- navrhovaná zmena stavby bude začlenená do krajiny prostredníctvom vegetačných úprav.
- trasa rýchlostnej cesty R3 Martin – Rakovo bude počas prevádzky oplotená, týmto sa zabráni kolízií dopravy so zverou.

Riziko nehôd s prihliadnutím najmä na použité látky a technológie, ako aj ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti.

Riziká počas výstavby zmeny navrhovanej činnosti

Stavba bude musieť byť realizovaná pod trvalým dohľadom stavebného dozoru. Počas výstavby navrhovanej činnosti môžu ďalej vzniknúť v minimálnom rozsahu riziká / nehody súvisiace priamo so stavebnou činnosťou, ako napr.: únik ropných látok zo stavebných mechanizmov, extrahovateľných nepolárnych látok ropného pôvodu a pod.) Ich eliminácia je podmienená dôsledným technickým monitoringom a dodržiavaním platných stavebných, technologických, organizačných a bezpečnostných predpisov súvisiacich s navrhovaným druhom činnosti.

Počas výstavby môže byť zvýšená hlučnosť, prašnosť a emisie z dopravy v okolí rozostavaného telesa stavby z dôvodu stavebných prác a činnosti stavebných strojov. Ich vplyv bude dočasný, viazaný na obdobie výstavby - je možné ho minimalizovať použitím vhodnej technológie a stavebných postupov.

Riziká počas prevádzky

Pre zmenu stavby sú navrhnuté protihlukové opatrenia - protihlukové steny (PHS), ktoré budú spresnené v ďalšom stupni projektovej prípravy stavby. V zmysle hlukovej štúdie spracovanej pre Štúdiu realizovateľnosti R3 Martin – Šášovské Podhradie, ktorej súčasťou je úsek R3 Martin – Rakovo, boli pre posudzovaný variant V2 tejto zmeny navrhnuté protihlukové opatrenia v dĺžke 1550 m (PHS 1: dĺžky 700 m, výška 3m, kategória A4, orientácia ľavá; PHS 2: dĺžky 350 m, výška 3 m, kategória A3, orientácia ľavá; PHS 3 – dĺžky 500 m, výška 2,5 m, kategória A4, orientácia ľavá). Protihlukové steny boli navrhnuté kvalifikovaným odhadom v súlade s metodikou pre cestnú dopravu NMPB Reutes – 96. Týmto opatrením budú eliminované negatívne vplyvy hluku na obytnú zástavbu a obyvateľstvo a dodržané príslušné hygienické limity v zastavaných častiach dotknutých obcí v zmysle Vyhlášky 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

Pre zmenu navrhovanej činnosti bola v rámci Štúdie realizovateľnosti R3 Martin – Šášovské Podhradie spracovaná rozptylová štúdia (2015). V zmysle záveru rozptylovej štúdie sa po uvedení rýchlostnej cesty R3 do prevádzky znečistenie ovzdušia okolia cesty I/50, I/18 a I/65 zníži a vplyv rýchlostnej cesty R3 na kvalitu ovzdušia jej okolia vyhovuje limitným hodnotám. Môžeme konštatovať, že realizáciou navrhovanej zmeny stavby R3 Martin – Rakovo nebude dotknuté

obyvateľstvo ovplyvnené zvýšeným množstvom znečisťujúcich látok od dopravy z trasy rýchlostnej cesty R3, ktoré by prekračovali limitné hodnoty.

Vybudovanie zmeny navrhovanej činnosti – variantu V2 v predmetnom úseku R3 Martin – Rakovo prispeje k odbremeneniu zastavaných obytných častí dotknutých obcí v trase existujúcej cesty I/65 od dopravnej záťaže, zníženiu hlukovej a emisnej záťaže v obytných zastavaných častiach dotknutých obcí v polohe trasy cesty I/65, zníženiu nehodovosti, zvýšeniu bezpečnosti premávky a pohybu chodcov, cyklistov.

Navrhovaná činnosť nebude produkovať odpadové látky takého charakteru a zloženia, ktoré by mohli mať negatívny dopad na zdravotný stav obyvateľstva dotknutých sídelných útvarov.

Celkové znečisťovanie alebo znehodnocovanie prostredia.

Táto kapitola je podrobnejšie popísaná v ďalších častiach tohto Rozhodnutia.

Ovplyvňovanie pohody života

Zmena navrhovanej činnosti nebude negatívne ovplyvňovať dotknutých obyvateľov.

II. MIESTO VYKONÁVANIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Umiestnenie

Zmena navrhovanej činnosti je situovaná na území Žilinského samosprávneho kraja, v okrese Martin a v katastrálnych územiach: Priekopa, Martin, Dražkovce, Žabokreky, Necpaly, Příbovce a Rakovo.

Súčasný stav využitia územia

V súčasnosti celá doprava je vedená po ceste I. triedy,

Cestný koridor hodnoteného úseku R3 Martin – Rakovo je trasovaný územím s pahorkatinným reliéfom.

Územie je urbanizované.

Demografické údaje

Podľa údajov Štatistického úradu SR boli v dotknutých obciach takéto stavy obyvateľstva:

Tab.: Trvalo bývajúce obyvateľstvo dotknutých obciach (stav k 31.12.2015)

Obec	Trvalo bývajúce obyvateľstvo (spolu)	Podiel žien (%)
Martin	55 687	52%
Dražkovce	960	49%
Žabokreky	1213	50%
Necpaly	894	46%
Příbovce	1093	51%
Rakovo	354	49%

Relatívny dostatok, kvalitu a regeneračné schopnosti prírodných zdrojov v dotknutej oblasti

Oblasť je porušená, v lokalitách obcí urbanizovaná. Regeneračné schopnosti územia sú v dotknutej oblasti stredné.

Oblasti, v ktorých už bola vyčerpaná únosnosť prírodného prostredia

Riešené územie je charakteristické dobrou únosnosťou prírodného prostredia,

Husto obývané oblasti

Oblasť je stredne husto obývaná,

III. VÝZNAM OČAKÁVANÝCH VPLYVOV, ÚDAJE O PRIAMYCH A NEPRIAMYCH VPLYVOCH NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE OBYVATEĽSTVA VRÁTANE KUMULATÍVNYCH A SYNERGICKÝCH

1. Vplyvy na obyvateľstvo

Realizáciou úseku R3 Martin – Rakovo dôjde k:

- o K vzniku novej trasy v existujúcom dopravnom koridore, ktorý bude vyhovovať národnej, regionálnej a medzinárodnej doprave (osobnej a tranzitnej nákladnej doprave).
- o Realizácia bude mať priaznivý vplyv na obyvateľstvo – kvalitu života – odkloní sa v maximálnej možnej miere doprava mimo zastavané územie dotknutých obcí a mesta Martin,

ktorými prechádza súčasná intenzívne zaťažená cesta I/65, zníži sa dopravné zaťaženie v obciach, eliminujú sa kolízie s dopravou (zvýši bezpečnosť pohybu obyvateľov), hlukové a imisné zaťaženie sa zníži v polohe dopravného ťahu cesty I/65, odsunie z mesta Martin a dotknutých obcí mimo zastavané územie, resp. iba do okrajových polôh (obec Dražkovce, Žabokreky), čo je však potrebné podrobnejšie riešiť.

- o V prípade realizácie R3 sa očakáva z hľadiska dlhodobých účinkov socio-ekonomický rozvoj regiónu Žilinského samosprávneho kraja (a regiónu Turca), nové investície v okrese Martin, v podnikateľskej sfére, v oblasti cestovného ruchu, kultúrno – poznávacieho a rekreačného turizmu, kúpeľníctva. Po dobudovaní všetkých úsekov stavby R3 Martin – Šášovské Podhradie sa očakáva aj socioekonomický rozvoj na území Trenčianskeho samosprávneho kraja, v regióne Hornej Nitry, Banskobystrického samosprávneho kraja.
- o Investícia dobudovania rýchlostnej cesty R3 je dlhodobo očakávaná z hľadiska obyvateľstva dotknutých miest a obcí a súčasne širokej dopravnej verejnosti.
- o S realizáciou nových úsekov R3 sa zvýši komfort cestovania širokej verejnosti – vodičov cestnej premávky.
- o Optimalizácia trasy z pohľadu technického riešenia a komfortu užívateľa.

Navrhovaná zmena si nevyžiada na hodnotenom úseku záber ani demoláciu objektov charakteru obytných budov, rekreačných objektov ani priemyselných areálov.

Z prevádzky zmeny nevznikajú odpadové látky takého charakteru a zloženia, aby mohli mať negatívny dopad na zdravotný stav obyvateľstva. Jej realizáciou dôjde oproti súčnému stavu k zlepšeniu kvality životného prostredia v dotknutých obciach (zníženie hlukovej a emisnej záťaže, zvýšenie bezpečnosti a pod.).

Pri dodržaní platných zákonom stanovených hygienických limitov sa neočakáva nadlimitné ovplyvnenie existujúceho a budúceho obyvateľstva v bližšom či širšom okolí prevádzky zmeny navrhovanej činnosti.

Vplyvy zmeny navrhovanej činnosti na obyvateľstvo nebudú meniť rozsah vplyvov pôvodnej investičnej činnosti.

Prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce

Žilinský samosprávny kraj

Pre územie dotknuté výstavbou R3 Martin – Rakovo je v platnosti územnoplánovacia dokumentácia na úrovni veľkého územného celku Žilinského kraja.

- Čistopis územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja z roku 1998 bol schválený uznesením vlády SR č. 359 zo dňa 26.05.1998. Jeho záväzná časť bola vyhlásená Nariadením vlády SR č. 223/1998 Zb.

V ďalších rokoch boli vypracované Zmeny a doplnky, pričom Záväzná časť zmien a doplnkov bola schválená zastupiteľstvom Žilinského samosprávneho kraja a vyhlásená všeobecne záväzným nariadením (VZN):

Zmeny a doplnky č. 1. - r. 2005	Záväzná časť Zmien a doplnkov bola schválená zastupiteľstvom Žilinského samosprávneho kraja dňa 27.4.2005 a vyhlásená všeobecne záväzným nariadením (VZN) Žilinského samosprávneho kraja č. 6/2005 o záväzných častiach Zmien a doplnkov ÚPN VÚC ŽK.
Zmeny a doplnky č. 2. - r. 2006	Záväzná časť Zmien a doplnkov č. 2 bola schválená zastupiteľstvom Žilinského samosprávneho kraja uznesením č. 7 zo dňa 4.9.2006 ako dodatok 1 k VZN č. 6/2005 o záväzných častiach Zmien a doplnkov ÚPN VÚC ŽK.
Zmeny a doplnky č. 3. - r. 2009	riešili problematiku rekreácie a turizmu. Záväzná časť Zmien a doplnkov č. 3 bola schválená zastupiteľstvom Žilinského samosprávneho kraja dňa 17.3.2009 a vyhlásená všeobecne záväzným nariadením Žilinského samosprávneho kraja č. 17/2009 o záväzných častiach Zmien a doplnkov č. 3 ÚPN VÚC ŽK.
Zmeny a doplnky č. 4. - r. 2010	aktualizovali vybrané profesijné okruhy. Záväzná časť Zmien a doplnkov č. 4 bola schválená zastupiteľstvom Žilinského samosprávneho kraja uznesením č. 26/2011 zo dňa 27.6.2011.

V územnom pláne VÚC Žilinského samosprávneho kraja, Zmeny a doplnky č.4 (2011) je alokovaná cestná infraštruktúra v trase doplnkových sietí TENT- Martin – Turčianske Teplice – Šášovské Podhradie pre rýchlostnú cestu R3. Navrhovaná zmena je v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou VÚC Žilinského samosprávneho kraja.

Súčasný stav územnoplánovacej dokumentácie dotknutých obcí zmeny navrhovanej činnosti:

- o **Martin** - rýchlostná cesta R3, ktorá je zaradená ako doplnková trať multimodálneho koridoru siete Tina vychádza zo záväznej časti rozvoja cestnej siete ÚPN VÚC Žilinského kraja, 1998 v znení neskorších zmien a doplnkov. V zmysle vyjadrenia k štúdiu realizovateľnosti (list ÚHAM/1113/2015/Va-26 zo dňa 21.10.2015, Martin) Útvár hlavného architekta mesta Martin súhlasí s modrým variantom A zo štúdie realizovateľnosti, ktorý je predmetom tohto oznámenia o zmene navrhovanej činnosti. V zmysle súčasne platného územného plánu sídelného útvaru Martin a jeho záväzných častí je v meste Martin navrhnutý okružno – radiálny dopravný systém, ktorý tvorí vonkajší a vnútorný mestský okruh. Vonkajší mestský okruh je tvorený existujúcim západným mestským okruhom ZMO /I/65D – preložka št.cesty I/65) a navrhovaným východným mestským okruhom VMO, ktorý je navrhnutý v kategórii B1 MZ 20 a oba majú odľahčiť základnú komunikačnú sieť mesta (ZÁKOS). Z výsledkov Územného generelu mesta Martin (ÚGD - Žilinská univerzita, prof. Ing. Ján Čelko, 2015) vyplynulo, že súčasný ZMO a plánovaná R3 budú postačujúce pre navrhovaný ako aj výhľadový nárast dopravy v severo – južnom smere, hlavne tranzitnej dopravy. Cieľom je vylúčiť tento druh dopravy zo základnej komunikačnej siete mesta Martin. VMO v ÚGD bol prekategORIZOVANÝ na miestnu zbernú komunikáciu kategórie MZ 8,5/50, bude sprístupňovať rozvojové plochy mesta v jeho východnom území a prepojením na št. cestu I/65 sa stane súčasťou ZÁKOS-u. Táto zmena je predmetom v súčasnosti prebiehajúcich zmien a doplnkov č. 6 územného plánu sídelného útvaru Martin.

- o **Dražkovce** - obec má spracovaný územný plán s dodatkami. Z dôvodu dodatku k Územnému plánu a započatou výstavbou výstavbou rodinných domov obec Dražkovce požaduje obec rešpektovať túto skutočnosť.

- o **Žabokreky** - obec Žabokreky má spracovaný Územný plán obce Žabokreky, Zmeny a doplnky č. 1, tento bol schválený uznesením č.6/2014/8 OZ v Žabokrekoch dňa 04.08.2014 na základe stanoviska MDVRR SR, kde sa v záväznej časti uvádza, že obec je povinná strpieť navrhovanú trasu. Táto trasa je však obyvateľstvom prijímaná negatívne.

Prijateľnosť pre obec: Výstavba rýchlostnej cesty R3 je v posudzovanom variante zmeny pre obec Žabokreky v zmysle stanoviska k štúdiu realizovateľnosti (zo dňa 16.10.2015) prijateľná, je požadované zohľadniť požiadavky obce:

- zabezpečiť ochranu obyvateľov pred hlukom, prechod pre hospodárske zvieratá na pasienky v úseku premostenia Belianskeho potoka, po 2 prechody zo severovýchodnej a juhovýchodnej pre poľnohospodársku techniku z dôvodu plynulého obrábania poľnohospodárskej pôdy, ďalšie prechody pre peších a cyklistov, keďže dochádza umiestnením rýchlostnej cesty k znemožneniu turistického rozvoja a využívania urbárskych hájov.

- o **Necpaly** - územnoplánovacia dokumentácia obce Necpaly
 - Územný plán obce Necpaly, schválený uzn. OZ Necpaly č.03/2007 zo dňa 11.04.2007 (Ing.arch. Barčiak a kol., 10/2006);
 - Doplnok č.1 ÚPN – O Necpaly schválený uzn. OZ Necpaly č.02/2010 zo dňa 05.01.2010 (Ing.arch. Nezval a kol., 11/2009);
 - Zmena a doplnok č.2 ÚPN – O Necpaly (vzaté na vedomie – neschválená, prerokovávaná ÚPD);
 - Zmena a doplnok č.3 ÚPN – O Necpaly schválená uzn. OZ Necpaly č.05/2013 zo dňa 28.08.2013 (Ing.arch. Barčiak a kol., 2013);
 - Zmena a doplnok č.4 ÚPN – O Necpaly schválená uzn. OZ Necpaly č.06/2013 zo dňa 25.05.2013 (AUT, Ing.arch. Nezval a kol., 2013);
 - Obec Necpaly má spracovaný územný Plán – Zmena a doplnok D č.5 ÚPN-O (marec 2016).

- o **Príbovce**

Prijateľnosť pre obec: v zmysle vyjadrenia obce Príbovce k štúdiu realizovateľnosti (zo dňa 16.2.2015) posudzovaný variant zmeny podstatne nezasahuje do územného rozvoja obce, a je v súlade s existujúcim platným územným plánom obce Príbovce. V dlhodobom záujme obce je obstaráť nový územný plán.

- o **Rakovo** - Územný plán obce Rakovo bol spracovaný v r. 1984, ako územný plán sídelného útvaru Príbovce. V rámci aktualizácie boli spracované Doplnok ÚPN – O – IBV Rakovo a Doplnok ÚPN – O – Šport a rekreácia (5/2004). Všeobecne záväzným nariadením obce bola v r. 2012 vyhlásená záväzná časť územného plánu Zmeny a doplnky č. 3 ÚPN – O- Rakovo.

Prijateľnosť pre obec: Obec Rakovo akceptuje v zmysle vyjadrenia (zo dňa 24.9.2015) modrý variant A zo Štúdie realizovateľnosti, ktorý je predmetom zmeny stavby tohto oznámenia o zmene. Požaduje napojenie na cestu I. triedy.

V prípade realizácie navrhovanej zmeny stavby R3 Martin – Rakovo bude potrebné finálne vedenie trasy zaznačiť do aktualizovaných ÚPD. Vedenie trasy posudzovanej zmeny bolo navrhnuté v záujme čo najviac rešpektovať platné územné plány dotknutých obcí.

2. Vplyvy na prírodné prostredie

Vplyvy na horninové prostredie, geodynamické javy, nerastné suroviny a geomorfologické pomery

Výstavba hodnoteného úseku zmeny je podľa spracovaného inžiniersko – geologického prieskumu pre štúdiu realizovateľnosti (Amberg Engineering, 2015) realizovateľná v trase navrhovanej zmeny (variant V2), neočakávajú sa žiadne významné negatívne vplyvy v etape výstavby a etape prevádzky na horninové prostredie (geologické a hydrogeologické pomery), geodynamické javy (zosuvy, erózia pôdy) a geomorfologické pomery, ktoré by znemožnili realizáciu tohto variantu zmeny.

Vplyv zmeny navrhovanej činnosti na geomorfologické a geologické pomery bude porovnateľný s identifikovaným vplyvom pre pôvodne odporúčaný variant z EIA. Významné vplyvy stavby na geologické, hydrogeologické a geomorfologické pomery v prípade realizácie stavebno – technických opatrení neboli identifikované.

Vplyvy stavby na ovzdušie a miestnu klímu

Podľa záveru rozptylovej štúdie (RNDr. Heseck, CSc.) sa po uvedení rýchlostnej cesty R3 do prevádzky znečistenie ovzdušia okolia cesty I/18 a I/65 zníži a vplyv rýchlostnej cesty R3 na kvalitu ovzdušia jej okolia vyhovuje limitným hodnotám. Realizáciou navrhovanej zmeny stavby R3 Martin – Rakovo nebude dotknuté obyvateľstvo ovplyvnené zvýšeným množstvom znečisťujúcich látok od dopravy z trasy rýchlostnej cesty R3, ktoré by prekračovali limitné hodnoty.

Trasa zmeny R3 Martin – Rakovo (variant V2) sa len mierne odklonila od pôvodne odporúčaného variantu V1 EIA, imisná záťaž ostáva v rovnakom území. V prípade posudzovanej zmeny na hodnotenom úseku R3 Martin - Rakovo sa vplyvy na ovzdušie a miestnu klímu nemenia v porovnaní s identifikovanými vplyvmi pôvodne odporúčaného variantu z EIA. Do územia sa neumiestňuje ďalší líniový zdroj znečistenia ovzdušia.

Hodnotenie dopadov klimatickej zmeny na navrhovanú zmenu činnosti

Hodnotenie dopadov klimatickej zmeny na navrhovanú činnosť je súčasťou Posúdenia posúdenie klimatických zmien pre zmenu stavby R3 Martin – Rakovo, ktoré je samostatnou prílohou tohto oznámenia o zmene.

V rámci posúdenia dopadu klimatických zmien na navrhovanú činnosť boli identifikované očakávané zmeny klímy v hodnotenom území pre vybrané klimatické charakteristiky a súčasné a očakávané dopady na navrhovanú zmenu činnosti.

V doprave sa zmeny klímy prejavujú s intenzívnymi a negatívnymi dôsledkami v období pôsobenia vplyvu. Vedú k zvýšeniu dopravného času na prepravu osôb a tovarov, predĺženiu času cestovania a zvýšeniu pravdepodobnosti nehôd. Vážne komplikácie v doprave spôsobujú najmä vysoké a nízke teploty, intenzívne búrky a snehové kalamity, ktorých frekvencia a intenzita sa v dôsledku zmeny zvyšuje. Neočakávajú sa v súvislosti s realizáciou navrhovanej zmeny vplyvy regionálneho významu.

Tab.: Vplyvy a dôsledky zmeny klímy v doprave

Vplyvy	Dôsledky
Extrémy počasia – búrky, záplavy	- odstávky cestných komunikácií, obchádzky, poškodenie cestnej infraštruktúry
Zhoršené meteorologické podmienky - dážď, sneh, poľadovica, hmla	- zníženie bezpečnosti a plynulosti dopravy, dopravné kongescie
Zhoršené zimné podmienky – časté sneženie, vietor, dlhé trvanie zimy	- zvýšené požiadavky na zimnú údržbu, možnosť poškodzovania krytu vozovky, vyššie nároky na kvalitu krytu vozovky

Prevádzka rýchlostnej cesty R3 Martin – Rakovo bude mať lokálny vplyv na klimatické pomery hodnoteného územia zmeny bez regionálneho rozmeru, vplyvy sa prejavajú napr. prehrievaním telesa a zvýšením teploty v okolí telesa rýchlostnej cesty, zrýchlením výparu zrážkových vôd. Pôjde o vplyvy lokálneho charakteru. Vplyvy stavby na klimatické zmeny a dopady klimatických zmien na dopravné stavby je potrebné zmierniť vhodnými adaptačnými opatreniami (pri realizácii stavby a krytu vozovky využívať technológie a kvalitné stavebné materiály s ohľadom na dosiahnutie vysokej životnosti dopravnej stavby, vhodné vegetačné úpravy na reguláciu teploty a zadržiavanie vody, uplatniť vhodné úpravy a dostatočné premostenia tokov vrátane využívania retenčných vodozadržných vlastností pôdy (na spomalenie odtoku vody v krajine) v záujme eliminácie rizika povodní - retenčné nádrže, vsakovacie priekopy, bloky. Vplyvy variantu zmeny V2 a pôvodne posudzovaného variantu V1 z EIA na miestnu klímu sú porovnateľné.

Vplyvy na hlukovú situáciu v území

Hlukové pomery budú zhoršené najmä v období výstavby v okolí stavby a na prepravných trasách, v dôsledku prác stavebných strojov, presunu stavebných materiálov. Pôjde o dočasné negatívne vplyvy viazané na obdobie výstavby, ktoré je potrebné minimalizovať použitím vhodnej stavebnej techniky, pohybom mechanizmov v koridore stavby.

V zmysle posúdenia variantu zmeny v rámci hlukovej štúdie (ŠR R3 Martin – Šášovské Podhradie, 2015) budú v prípade realizácie protihlukových opatrení (3 PHS na trase variantu zmeny) eliminované negatívne vplyvy hluku na obytnú zástavbu a obyvateľstvo a dodržané príslušné hygienické limity v zastavaných častiach dotknutých obcí v zmysle Vyhlášky 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov. Spresnenie dĺžky protihlukových stien sa vykoná v ďalšom stupni projektovej prípravy stavby, v hlukovej štúdií sú navrhnuté protihlukové opatrenia v dĺžke 1550 m (PHS 1: dĺžky 700 m, výška 3m, kategória A4, orientácia ľavá; PHS 2: dĺžky 350 m, výška 3 m, kategória A3, orientácia ľavá; PHS 3 – dĺžky 500 m, výška 2,5 m, kategória A4, orientácia ľavá). Na základe monitoringu hluku sa počas prevádzky zhodnotí účinnosť PHS.

Uvedené hodnotenie je len orientačné a vyžaduje aktuálne posúdenie vplyvu hluku na okolité, najmä obytné územie.

Jednoznačne však už teraz zrejme, že je potrebné realizovať navrhované protihlukové opatrenia na zmiernenie negatívnych účinkov hluku na najbližšie dotknuté obyvateľstvo, za účelom dodržania platných hygienických limitov.

Vplyvy na podzemnú a povrchovú vodu

A) Vplyvy na povrchovú vodu

Nosné konštrukcie mostných telies budú umiestňované mimo samotného koryta dotknutých vodných tokov. Stavbu bude potrebné realizovať v období najnižších stavoch prietokov na dotknutých tokoch.

V prípade realizácie posudzovaného variantu zmeny **nie sú** navrhované trvalé hydromorfologické zmeny (narušenie pozdĺžnej kontinuity dotknutých tokov napr. napriamením úsekov toku v dĺžke viac ako 10 % z celkovej dĺžky vodného toku, významné úpravy a opevnenie brehov väčšie ako 10% celkovej dĺžky toku vo vodnom útvere, hrádze a stupne, zmena priečneho profilu, zmena prietokového profilu), ktoré by negatívne ovplyvnili dotknuté vodné útvary povrchových vôd, čo by sa prejavilo zhoršením ich ekologického stavu.

V súčasnosti na ceste I/65 nie je vybudovaná kanalizácia a odpadové znečistené vody z povrchového odtoku sú priamo vsakované do terénu a povrchových vôd (ropné látky unikajúce z vozidiel, prostriedkov zimnej údržby ciest, častice z obrusovania pneumatík na povrchu vozovky a pod.). Vybudovaním rýchlostnej cesty R3 s odvodnením prostredníctvom cestnej kanalizácie a prečistením v odlučovačoch ropných látok pred zaústením do recipientu sa zabezpečí, aby odpadové vody spĺňali kvalitatívne parametre v súlade s platnou legislatívou.

Počas prevádzky stavby budú odpadové vody z povrchového odtoku z telesa komunikácie vyvedené cestnou kanalizáciou do recipientov v území. Pred zaústením do recipientov v území budú prečistené v lapačoch ropných látok. Navrhujeme využiť retenčné nádrže vrátane vsakovacích priekop v blízkosti telesa stavby.

B) Vplyvy na podzemnú vodu

Mostné objekty budú zakladané mimo koryta dotknutých vodných tokov. K lokálnemu zásahu do útvaru podzemných vôd a ovplyvneniu režimu podzemných vôd môže dôjsť pri hĺbkovom zakladaní mostných objektov, budovaní telesa zmeny rýchlostnej cesty (variant V2) v území s vysokou hladinou podzemnej vody a v miestach hlbokých zárezov (prípadné vývery budú odvodnené pomocou drenáže). Navrhované zmeny vo vzťahu k plošnému rozsahu dotknutých útvarov podzemnej vody (438,588 km² a 1069,302 km²) nepredstavujú významnú zmenu. V prípade posudzovanej zmeny sa neočakáva v súvislosti s realizáciou stavby a mostných objektov, odvodnením prostredníctvom cestnej kanalizácie s prečistením vôd v odľučovačoch ropných látok významné ovplyvnenie podzemných vôd dotknutého útvaru - zhoršenie kvantitatívneho a kvalitatívneho stavu podzemnej vody, ani hydromorfologické zmeny, ktoré by podmienili zhoršenie ekologického stavu.

Na základe stanoviska MZ SR, IKŽ, v ďalšej etape prípravy stavby je odporúčané vykonať hydrogeologické zhodnotenie (v zmysle hydrogeologického posúdenia spracovaného pre štúdiu realizovateľnosti R3 Martin – Šášovské Podhradie) vo vzťahu k OP II. stupňa prírodných liečivých vôd a prírodných minerálnych zdrojov podzemných vôd v Martine.

Riziko kontaminácie povrchových a podzemných vôd bude minimalizované realizáciou odvodnenia, s inštaláciou lapačov ropných látok. V prípade havarijnej situácie sa bude postupovať podľa vypracovaného havarijného plánu a záchranné vozidlá budú vybavené havarijným materiálom – absorbenty pre likvidáciu tejto nehody.

Vplyvy na vodohospodársky chránené oblasti

V prípade posudzovanej zmeny nedochádza k stretu s CHVO rovnako ako v prípade pôvodne odporúčaného variantu z EIA. Realizácia hodnoteného úseku rýchlostnej cesty R3 Martin – Rakovo neovplyvní vodohospodárske záujmy CHVO Veľká Fatra, vplyvy na CHVO sa v prípade posudzovanej zmeny nemenia.

Počas výstavby a prevádzky budú na minimalizáciu negatívnych účinkov na ochranu podzemných a povrchových vôd prijaté stavebno - technické a organizačné opatrenia. Je potrebné zabezpečiť dodržanie požiadaviek na kvantitu a kvalitu podzemnej vody, kvalitu povrchových vôd a zaistiť vyhovujúce hydrotechnické riešenie kapacity koryta dotknutých vodných tokov. V prípade zabezpečenia vhodného odvodnenia (zachytávanie pozdĺžnymi rigolmi, cestnou kanalizáciou, po prečistení v ORL na požadovanú úroveň odvádzanie do recipientov, resp. pomocou vsakovacích systémov do podzemných vôd) a rešpektovania opatrení na ochranu vôd (v území ochranného pásma II. stupňa prírodných liečivých a prírodných minerálnych zdrojov podzemných vôd v Martine) vyplývajúcich z rozhodnutí orgánov vodného hospodárstva, odborných hydrogeologických posúdení sa očakáva dodržanie kvality vody povrchových tokov, kvality podzemných vôd. Neočakávajú sa trvalé hydromorfologické zmeny v prípade dotknutých útvarov, ktoré by podmienili zhoršovanie ekologického stavu dotknutých vodných útvarov.

Na základe vyššie uvedeného môžeme konštatovať, že vplyvy zmeny na vodné pomery budú v území akceptovateľné a stavba hodnoteného úseku R3 Martin – Rakovo je realizovateľná. Vplyvy zmeny navrhovanej činnosti na povrchové a podzemné vody nebudú významne meniť rozsah vplyvov pôvodného technického riešenia stavby.

Havárie

Riziko kontaminácie povrchových a podzemných vôd bude eliminované odvodnením hodnoteného úseku R3 Martin – Rakovo, ktoré bude spresnené v ďalších stupňoch projektovej prípravy stavby. Mostné objekty budú odvodnené pomocou kanalizácie s lapačmi ropných látok. Osadením zvodidiel na trase variantu zmeny a mostných telesách sa predídze k zabráneniu zídienia vozidla z telesa mosta (vozovky) a k možnému úniku látok škodiacim vodám. V prípade danej situácie bude vypracovaný havarijný plán a záchranné vozidlá budú vybavené havarijným materiálom – absorbenty pre likvidáciu takejto nehody.

Vplyvy zmeny navrhovanej činnosti z pohľadu možných havárií významne nemenia vplyvy pôvodnej investičnej činnosti.

Vplyvy na pôdu

Realizácia posudzovanej zmeny si vyžaduje trvalé zábery poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely. Pôjde o trvalý priamy negatívny vplyv na pôdu, v polohe trvalého záberu dôjde k úplnému odstráneniu humusového horizontu.

Významnejšie negatívne dočasné vplyvy na pôdu (v podobe degradácie, zhutnenia pôdneho profilu, príp. intoxikácie pôdy znečisťujúcimi látkami) budú súvisieť s obdobím výstavby, kedy budú potrebné v prípade dočasných záberov pôdy na manipulačné pásy, pre výstavbu mostných objektov, výstavbu MÚK Rakovo a MÚK Martin, pre stavebné dvory a skládky ornice. Predísť havarijným situáciám, v prípade ktorých by mohlo dôjsť k znečisteniu pôdy, je potrebné dodržiavaním organizačných a bezpečnostných opatrení na stavenisku, pravidelnou kontrolou a údržbou stavebných mechanizmov, a pod.

Navrhované objekty zmeny / ich technické riešenie nevyžaduje významnejšie navýšenie trvalého záberu poľnohospodárskej pôdy v dôsledku optimalizácie vedenia trasy posudzovaného variantu zmeny R3 Martin - Rakovo.

Vplyvy na pôdu budú v prípade zmeny navrhovanej činnosti obdobné ako v prípade pôvodného investičného zámeru, významná zmena sa nepredpokladá. V prípade posudzovanej zmeny vo variante V2 došlo v rámci optimalizácie trasy k úprave násypov, z pohľadu trvalého záberu pôdy je vhodnejším variantom na realizáciu.

Vplyvy na genofond a biodiverzitu

Vplyvy na vegetáciu

V prípade posudzovanej zmeny dôjde k odstráneniu vegetácie v trvalom a dočasnom zábere stavby. Pôjde o priamy vplyv na vegetáciu spojený s výrubom. Potrebné je nevyhnutné odstránenie nelesnej drevinnej vegetácie: brehových porastov, drevín v dotknutých záhradách, zelene rastúcej na trvalých trávnych porastoch a poľnohospodárskej pôde. Realizácia posudzovanej zmeny vyžaduje iba minimálne dĺžky križovania dotknutých tokov, z tohto dôvodu budú zásahy do brehových porastov minimálne. Vplyvy na vegetáciu hodnotíme ako málo významné.

Po ukončení stavebných prác bude okolie posudzovaného úseku zmeny R3 Martin – Rakovo rekultivované a začlenené do krajiny vegetačnými úpravami. Riešenie sadových úprav bude navrhnuté v ďalšom stupni projektovej prípravy stavby. Vegetačné úpravy budú pozostávať zo zatrávnenia, výsadby stromovej a kríkovej zelene za účelom stabilizácie cestného telesa, plnenia biologickej a hygienickej funkcie, na usmernenie migrácie zveri popod mostné objekty.

Vplyvy na vegetáciu budú v prípade navrhovanej zmeny málo významné. Variant zmeny V2 je v porovnaní s pôvodne posudzovaným variantom V1 z EIA mierne vhodnejší, v menšej miere budú dotknuté brehové porasty tokov (v polohe križovania Blatnického, Belianskeho potoka, kde trasa zmeny prechádza užšími úsekmi brehových porastov).

Vplyvy na živočíšstvo

Vplyvy na živočíšstvo v etape výstavby navrhovanej činnosti sú krátkodobé a rušivé počas stavebných prác. Etapa výstavby prináša negatívne faktory pre ovplyvnenie životného prostredia živočíchov: hluk, prašnosť, presuny stavebných mechanizmov, možné úniky pohonných hmôt do pôdy, likvidácia alebo znehodnotenie biotopu, sťaženie pohybu menej pohyblivých živočíchov.

Realizáciou úseku R3 Martin – Rakovo sa umiestnením telesa rýchlostnej cesty do krajiny zvýši bariérový efekt pre migráciu fauny v území (najmä pre druhy adaptované na voľný pohyb v rámci poľnohospodárskej pôdy – úžitkovú srstnatú zver veľkú - srnčia zver, sviňa divá, malú úžitkovú zver – líška obyčajná, lasica obyčajná, zajac poľný, bažant poľovný, kuna lesná) a presun hospodárskych zvierat na pastviny, keďže trasa je vedená na väčšine územia v záreze alebo násype. Stretu posudzovaných variantov s regionálnymi biokoridormi RBk Trebstovo – Záborie, RBk Blatnický potok, biocentrom regionálneho významu RBc Blatnický potok a Daňovská terasa, ekologicky významnými prvkami v krajine (genofondovými lokalitami) sa pri vedení posudzovaných trás nie je možné úplne vyhnúť. Z dôvodu uvedeného je nutné aplikovať zmierňujúce opatrenia (mostné objekty ponad vodné toky, ochranné bariéry, priepusty cez teleso rýchlostnej cesty), ktoré zabezpečia vyhovujúcu priechodnosť R3 počas prevádzky, umožnia zachovať migračnú funkciu regionálnych koridorov, migrácie pozdĺž vodných tokov aj živočíšstva v kultúrnej krajine. Migrácia pozdĺž vodných tokov bude zachovaná, popod mostné objekty. V prípade realizácie posudzovanej zmeny nedôjde k poklesu početnosti a ani druhovej rozmanitosti fauny. Oplotením rýchlostnej cesty sa zabráni kolíziám zveri s dopravou.

Z uvedeného vyplýva, že boli identifikované vplyvy, avšak neboli navrhnuté konkrétne opatrenia, ktoré reálne môžu zmeniť technické vedenie trasy. Deklaratívne prehlásenie nie je postačujúce.

Vplyvy na biodiverzitu

V oznámení o zmene sa uvádza, že „Zmena posudzovanej činnosti R3 Martin – Rakovo nespôsobí významný pokles biodiverzity – pokles druhového zloženia oproti súčasnému stavu. Trasa vedie na väčšine trasy územím poľnohospodársky využívanými pozemkami s nižšou druhovou rozmanitosťou, vyhýba sa chráneným územiám - národného významu, Natura 2000, lokalitám Ramsar. V prípade zmeny dôjde iba lokálne k zásahu do brehových porastov a genofondových lokalít. Potravné, reprodukčné, stanovištné nároky jednotlivých druhov fauny žijúcich v okolí stavby na ploche trvalých trávnych porastov, poľnohospodárskej pôde, v polohe vodných biotopov ostanú v dostatočnej veľkosti rešpektované, a preto nepredpokladáme pokles biodiverzity v bližšom a širšom okolí posudzovanej zmeny“.

Zo stanovísk k Oznámeniu o zmene (ŠOP SR, verejnosť) však vyplýva, že takéto tvrdenie sú nepresné a zistenie vplyvu na územia NATURA 2000 nebolo vykonané.

3. Vplyvy na krajinu

Vplyv na štruktúru a využívanie krajiny

V prípade realizácie posudzovanej zmeny R3 Martin – Rakovo dôjde k trvalej zmene štruktúry a využívania krajiny hodnoteného územia v súvislosti s umiestnením nového dopravného koridoru R3 Martin - Rakovo do krajiny. Navrhovaná zmena si vyžiada nové trvalé rozčlenenie poľnohospodársky využívaných pozemkov, vrátane katastrálnych území. K zabezpečeniu prístupu na poľnohospodárske pozemky, k areálom výrobných služieb, do dotknutých a ostatných okolitých obcí, k pozemkom vo vlastníctve urbaniaty sú na rýchlostnej cesty R3 Martin – Rakovo navrhnuté mostné objekty a nadjazdy.

Navrhovaný počet premostení sa plánoval spresňovať v ďalšom stupni projektovej prípravy stavby za účelom zachovania prístupu a plnenia požiadaviek dotknutých obcí. **Nakoľko však požiadaviek od obcí je veľa, je potrebné už v tomto štádiu poznať opatrenia, ktoré by mali byť aj v súlade s opatreniami pre ochranu biodiverzity.**

Vplyv na scenériu krajiny

Z hľadiska ovplyvnenia scenérie sa očakáva trvalá zmena scenérie krajiny, keďže sa umiestňuje nový dopravný koridor rýchlostnej cesty s MÚK Rakovo do krajiny. Najväčšie dočasné zmeny vnímania krajiny budú počas realizácie stavby, kedy budú stavebné práce a stavebné dvory pôsobiť rušivo z pohľadu lokálnej scenérie krajiny. Tento vplyv však bude eliminovaný v maximálnej miere rekultivačnými prácami a úpravami terénu spolu s vegetačnými úpravami komunikácie, ktorých cieľom bude začlenenie stavby do krajiny.

Z hľadiska lokálnych aspektov možno očakávať významnejšiu zmenu scenérie krajiny v okolí obcí Dražkovce, Žabokreky, kde sa trasy hodnoteného úseku rýchlostnej cesty približujú k zastavanému územiu, v blízkosti obcí Príbovce a Rakovo, kde sa umiestňuje stavba MÚK Rakovo a kde trasa cesty prechádza v susedstve chovných rybníkov firmy SLOVRYB a pomedzi 2 prírodné zemné rybníky v Príbovciach (prechádza mostným objektom okrajom menšieho z rybníkov).

Vplyvy na scenériu krajiny budú v prípade zmeny navrhovanej činnosti v území sčasti negatívne (rozsiahly líniový prvok), avšak ešte únosné a akceptovateľné. V prípade posudzovanej zmeny V2 došlo optimalizáciou vedenia trasy iba k miernemu posunu od pôvodne odporúčaného variantu V1 z EIA a zmenila sa poloha mimoúrovňovej križovatky Rakovo. V súvislosti s úpravou trasy variantu V2 zmeny boli umiestnené mostné objekty do nových polôh a optimalizovali dĺžky mostných koštruktíí.

Oproti pôvodnému technickému riešeniu investičnej činnosti sa významná zmena vplyvu na scenériu krajiny nepredpokladá.

Vplyvy na územný systém ekologickej stability

Trasa posudzovanej zmeny V2 prechádzajúca prevažne poľnohospodársky využívanými plochami, bude lokálne priečne pretínať miestne hydrické biokoridory (v povodí vodných tokov), regionálny biokoridor RBk Trebostovo – Záborie (km 6,260 – 6,840), RBk Blatnický potok a regionálne

biocentrum RBc Blatnický potok - Daňovská terasa (km 13,250). Migrácia fauny v polohe hydrických biokoridorov ostane v prípade realizácie zmeny zachovaná. Nový cestný koridor R3 predstavuje trvalý bariérový účinok pre migráciu fauny - voľný prechod hospodárskych zvierat na pastviny, migrácia druhov – srnčia, diviacia zver v hodnotenom území. Bariérový účinok pre vyššie uvedené druhy naviazané na poľnohospodársku krajinu bude čiastočne zmiernený mostnými objektmi ponad vodné toky, kadiaľ bude umožnená migrácia pre tieto druhy. V prípade navrhovanej zmeny došlo oproti pôvodne odporúčanému variantu z EIA k predĺženiu mostného objektu nad Belianskym potokom v km 9,417, k odsunu násypu pre MÚK Rakovo z nivy Blatnického potoka – do novej vhodnejšej polohy na ceste I/65 ďalej od okraja RBc Blatnický potok - Daňovská terasa, a naopak k skráteniu mostného objektu ponad Blatnický potok v km 13,250 v polohe RBc Blatnický potok - Daňovská terasa, absentuje most nad údolím z km 3,240 odporúčaného variantu z EIA.

V trase variantu V2 odporúčame vhodne umiestniť na základe monitoringu migrácie fauny (stredne veľké cicavce) priepusty, ktoré umožnia migráciu medzi poľnohospodársky rozčlenenými pozemkami a okolitými lesnými celkami Veľkej Fatry.

V prípade posudzovanej zmeny došlo iba k miernemu odklonu trasy od pôvodne posudzovaného variantu z EIA, vplyvy hodnoteného úseku zmeny stavby na migračné koridory RBk Trebostovo – Záborie a RBk Blatnický potok a regionálne biocentrum RBc Blatnický potok – Daňovská – terasa ostávajú podobné, na zmiernenie negatívneho bariérového účinku je potrebné realizovať opatrenia (mosty, prechody v podobe podchodov), ktoré zachovávajú migračné trasy pre mobilné druhy fauny poľnohospodárskej krajiny (srnčia, diviacia zver, ďalšie druhy cicavcov).

4. Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme

Vplyvy na kultúrne a historické hodnoty, štruktúru sídiel, archeologické náleziská

V prípade realizácie cesty na úseku posudzovanej zmeny môže dôjsť podľa správy archeologického prieskumu (SAV Nitra) k stretu s archeologicky hodnotnými územiami a nálezmi, preto je potrebné zabezpečiť v rámci výstavby R3 prítomnosť archeologického dozoru pri zakladaní stavby, čím sa predíde poškodeniu a znehodnoteniu prípadných nálezov.

Zmena navrhovanej činnosti nebude mať negatívny vplyv na kultúrne hodnoty územia, paleontologické a archeologické náleziská.

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, paleontologické archeologické náleziská, kultúrne hodnoty nehmotnej a miestnej tradície ostávajú bez zmeny.

Vplyvy na poľnohospodársku a priemyselnú výrobu

Realizácia posudzovaného úseku zmeny stavby nebude mať významný negatívny vplyv na poľnohospodársku výrubu v Turčianskej kotline. V súvislosti s výstavbou dôjde síce k fragmentácií (rozčleneniu poľnohospodárskych honov na nové celky), čo však neznemožní obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy a nebude mať negatívny vplyv na kvalitu poľnohospodárskej produkcie oproti súčasnému stavu, prístup na okolité poľnohospodársky využívané pozemky ostane zachovaný.

Vplyvy predkladanej zmeny na poľnohospodársku výrobu budú porovnateľné s vplyvmi pôvodného technického riešenia stavby. Navrhovaná zmena, vzhľadom na polohu a charakter objektov, tieto vplyvy nebude meniť. Prístup na fragmentované pozemky poľnohospodársky obhospodarovanej pôdy a k ostatným pozemkom v dotknutých katastrálnych územiach obcí (ktoré nebudú dotknuté navrhovanou výstavbou) budú zabezpečené prostredníctvom mostných objektov, za účelom rešpektovania záujmov poľnohospodárskej výroby, zachovania práva na prístup vlastníkov k pozemkom.

Zmena navrhovanej činnosti nebude brániť rozšíreniu podnikateľských aktivít a rozvoju priemyselnej výroby v regióne, prístupová cesta k areálu priemyselnej prevádzky automobilky Volkswagen – Martin bude po realizácii preložky úseku prístupovej cesty zachovaná, a preto jej vplyvy ostávajú porovnateľné s pôvodnou investičnou činnosťou.

Vplyvy na dopravu

Z kapacitného posúdenia existujúcej cestnej siete (Dopravné posúdenie pre štúdiu realizovateľnosti R3 Martin – Šášovské Podhradie, 2015) vyplynulo, že jednotlivé existujúce úseky budú v prípade nerealizácie R3 kapacitne nevyhovujúce v nasledovných obdobiach (v stupni kvality E, F – budú

preťažené a nebudú vyhovovať výhľadovým dopravným nárokom, stupeň kvality D nie je dostatočný v zmysle TP 10/2010, keďže pre cesty I. triedy je požadovaný min. stupeň kvality C).

Na základe výhľadových intenzít dopravy dôjde v predmetnom úseku do r. 2040 k nárastu dopravy. Vzhľadom na stúpajúce dopravné intenzity v trase I/65 je navrhovaná rýchlostná cesta v území potrebná a opodstatnená.

Z výsledkov kapacitného posúdenia rýchlostnej cesty R3 pre roky 2020, 2030 a 2040 (Dopravné posúdenie pre štúdiu realizovateľnosti R3 Martin – Šášovské Podhradie, 2015) vyplynulo, že v r. 2040 bude potrebné štvorpruhové usporiadanie – plný profil R24,5/120 na úseku Martin – MÚK Rakovo.

Realizácia zmeny stavby bude mať pozitívny a prospešný vplyv na dopravu v území, nakoľko:

- zlepšuje dopravné pomery v území, prevádzkou nového úseku líniovej dopravnej stavby dôjde k odklonu dopravy zo súčasného koridoru cesty I/65 prechádzajúceho priamo cez intravilány obcí Martin, Košťany nad Turcom, okrajom intravilánu Pribovce a odľahčeniu existujúcej cestnej siete I/65.
- nový dopravný koridor bude vyhovovať bezpečnej a plynulej prevádzke najmä pre tranzitnú nákladnú dopravu, zvýši sa mobilita, plynulosť a bezpečnosť premávky na R3 Martin – Rakovo vo variante zmeny.
- dôjde k vzniku nového úseku dopravného koridoru, ktorý bude slúžiť aj ako obchvat mesta Martin.
- koridor rýchlostnej cesty po roku 2020 je potrebné dobudovať na plný profil v kategórii 24,5/120.

Vplyvy na služby, rekreáciu a cestovný ruch

V riešenom území zmeny navrhovanej činnosti nie sú v súčasnosti regionálne prvky rekreácie a cestovného ruchu zastúpené. Umiestnenie zmeny stavby nebráni rozvoju rekreačných a turistických funkcií v jej okolí ani s nimi spojených služieb v katastrálnych územiach dotknutých obcí, naopak stavba R3 podporí rozvoj rekreačného a turistického, kúpeľného potenciálu regiónu Turca. Lokálne na úrovni obcí dôjde k ovplyvneniu využívania katastrálnych území pre voľnočasové aktivity – cyklistika, pešia turistika, tento vplyv bude zmiernený pomocou nadjazdov s prechodmi pre peších. Vzhľadom na zlepšenie dopravných podmienok sa očakáva pozitívny vplyv realizácie R3, ktorý sa prejaví na rozvoji služieb a podnikateľských aktivít v regióne Turca a v polohe Žilinského samosprávneho kraja s efektom tvorby nových pracovných príležitostí.

Zmena navrhovanej činnosti nebude mať nepriaznivý vplyv na služby, rekreáciu a cestovný ruch v jej bližšom či širšom okolí. Vplyvy predkladanej zmeny nezmenia identifikované vplyvy pôvodnej investičnej činnosti. V súvislosti s výstavbou posudzovaného úseku zmeny R3 Martin – Rakovo a nadväzujúcich úsekov sa očakávajú nepriame pozitívne vplyvy na rozvoj cestovného ruchu a rekreácie (kultúrno poznávací a kúpeľný turizmus, zimné športy, turistika).

5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia

Chránené územia – národná sieť chránených území výtvoary a pamiatky

Priame negatívne vplyvy zmeny navrhovanej činnosti na veľkoplošné ani maloplošné chránené územia národnej siete chránených území (podľa zákona NR SR č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny) sa nebudú vyskytovať z dôvodu, že zmena navrhovanej činnosti nezasahuje do týchto chránených území. V riešenom území zmeny platí 1. stupeň územnej ochrany prírody a krajiny.

Hranica CHKO Veľká Fatra prechádza najbližšie k pôvodne posudzovanému variantu z EIA (v km 10,000) a posudzovanému variantu zmeny stavby R3 Martin – Rakovo (v km 10,000 – 11,000) vo vzdialenosti 3,9 km. Na ochranu CHKO Veľká Fatra je zriadené ochranné pásmo (ďalej len OP), posudzované trasy prechádzajú najbližšie k OP Veľká Fatra vo vzdialenosti 2,6 km od spoločného úseku – v prípade pôvodne posudzovaného variantu V1 km 6,436 a v prípade variantu zmeny stavby V2 km 6,360.

Ochrana prírody – Európska sieť chránených území - Natura 2000

Riešené územie zmeny navrhovanej činnosti nezasahuje do území Natura 2000.

Vzhľadom na vzdialenosť zmeny navrhovanej činnosti od územia Natura 2000 - najbližšieho SKCHVÚ033 Chránené vtáčie územie Veľká Fatra sa v zmysle posúdenia Natura 2000 nepredpokladajú negatívne vplyvy na predmety ochrany tohto chráneného vtáčieho územia. Predmetom ochrany územia sú vtáky, ktorých domovské okrsky do hodnoteného územia nezasahujú,

resp. len okrajovo. Vplyv navrhovanej zmeny V2 na lokality Natura 2000 je nulový, nemení sa v porovnaní s pôvodným variantom V1 posúdeným v EIA.

Najbližšie k pôvodnému umiestneniu MÚK Rakovo, vo vzdialenosti 126 m od posudzovaného variantu V1 z EIA sa nachádza SKUEV0382 Turiec a Blatnický potok. Navrhovaná zmena stavby R3 Martin – Rakovo je umiestnená 353 m západne od chráneného fragmentu SKUEV0382 Turiec a Blatnický potok. V prípade posudzovanej zmeny došlo k odklonu trasy od chráneného fragmentu tohto ÚEV, čo možno pokladať za lepšie riešenie v porovnaní s pôvodne posudzovaným variantom v EIA.

Vplyvy navrhovanej zmeny na lokality Natura 2000 – zmena sa dotkne mobilných živočíchov napr. netopiere, vydra, vodné živočíchy a ďalšie pre lokality chráneného fragmentu SKUEV0382 Turiec a Blatnický potok.

Ochrana prírody v zmysle medzinárodných dohovorov

Ramsarské lokality

Riešené územie posudzovaných variantov tohto oznámenia o zmene nie je v prekryve s medzinárodne významnými lokalitami zaradenými do zoznamu Ramsarského dohovoru o mokradiach. Vplyv zmeny na tieto lokality ostáva nulový.

Ochranné pásma – vodné hospodárstvo

Riešené územie zmeny navrhovanej činnosti nezasahuje do vodohospodársky chránenej oblasti CHVO Veľká Fatra (v zmysle zákona NR SR č. 364/2004 Z. z. o vodách).

Trasa posudzovaného variantu zmeny V2 ani pôvodne posudzovaného variantu z EIA neprechádza ochrannými pásmami vodárenských zdrojov, z ktorých sa realizuje odber pitnej vody na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou, negatívne vplyvy na ochranu týchto zdrojov neboli identifikované.

Posudzované varianty predkladaného oznámenia o zmene prechádzajú ochranným pásmom II. stupňa prírodných liečivých a prírodných minerálnych zdrojov podzemných vôd v Martine.

Vyhodnotenie stretu s ochranným pásmom prírodných liečivých a prírodných minerálnych zdrojov podzemných vôd v Martine:

VARIANT	Staničenie		Dĺžka stretu s OP (m)	Stupeň ochrany	Názov ochranného pásma (OP)
	Začiatok stretu s OP	Ukončenie stretu s OP			
Variant V1 z EIA	0,000	1,540	1,540	OP II. st.	Prírodné liečivé a prírodné minerálne zdroje v Martine
Variant zmeny V2	0,000	1,570	1,570	OP II. st.	Prírodné liečivé a prírodné minerálne zdroje v Martine

Významné negatívne vplyvy sa v súvislosti s realizáciou R3 na prírodné zdroje liečivých a prírodných minerálnych vôd v Martine neočakávajú. V zmysle spracovaného hydrogeologického posúdenia pre štúdiu realizovateľnosti sa odporúča zhodnotiť podrobným inžiniersko – geologickým prieskumom dopad na tieto podzemné vody, na základe výsledkov stanoviť konkrétne opatrenia pre realizáciu R3.

6. Charakteristika najzávažnejších možných vplyvov predmetnej zmeny navrhovanej činnosti a pravdepodobnosť vplyvu

V nasledujúcej tabuľke uvádzame prehľad ukazovateľov pre hodnotenie vplyvu na obyvateľstvo, chránené územia, povrchové a podzemné vody a očakávanú veľkosť vplyvu.

Charakteristika najzávažnejších možných vplyvov predmetnej zmeny navrhovanej činnosti

Zložka životného prostredia	Charakteristika vplyvu	Kritérium/ databáza údajov	Variant z EIA V1 (zo záverečného stanoviska MŽP SR)	Variant zmeny V2 (modrý zo štúdie realizovat elnosti, 2015)
vplyvy na obyvateľstvo	hlukové zaťaženie obyvateľstva (imisie hluku)	dĺžka protihlukových stien (m)	2130	1550
		významnosť vplyvu (VP)	+1, -1	+1, -1
vplyvy na chránené územia (národná sieť chránených území)	stret s chránenými územiaми národnej siete	dĺžka stretu (m)	0	0
		významnosť vplyvu (VP)	0	0
vplyvy na chránené územia (európska sieť chránených území)	stret s územiaми Natura 2000	dĺžka stretu (m)	0	0
		významnosť vplyvu (VP)	0	0
vplyvy na prvky RÚSES	stret s prvkami RÚSES - biokoridory: RBk Trebostovo – Záborie RBk Blatnický potok	dĺžka stretu (m)	790	770
		významnosť vplyvu (VP)	-1	-1
	stret s prvkami RÚSES - biocentrum RBc Blatnický potok – Daňovská terasa	dĺžka stretu (m)	340	321
		významnosť vplyvu (VP)	-1	-1
vplyvy na povrchové vody	kríženie s vodnými tokmi	dĺžka premostenia nad tokmi	823,90	690
		počet navrhovaných mostných objektov nad tokmi (ks)	4 (+ 4 toky neboli premostené)	8 (doplnený 1 priepust)
		významnosť vplyvu (VP)	0*, -1	0*, -1

vplyvy na podzemné vody	ohrozenie zásob podzemných vôd – vodárenské zdroje (zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou)	dĺžka stretu s PHO I. a II. stupňa vodárenského zdroja	0	0
		dĺžka stretu s CVHO Veľká Fatra	0	0
	ohrozenie zásob podzemných vôd – vodárenské zdroje (zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou)	významnosť vplyvu (VP)	0	0
	ohrozenie zásob podzemných vôd – liečivých a prírodných minerálnych zdrojov v Martine	dĺžka stretu s PHO II. (m)	1 542	1 570
		významnosť vplyvu (VP)	0*, -1	0*, -1

Vysvetlivky:

0*, -1 - nevýznamný vplyv resp. málo významný, neočakáva sa významné zhoršenie kvality podzemných a povrchových vôd, trvalé významné hydromorfologické zmeny dotknutých vodných útvarov

-1 – málo významné vplyvy – ide o vplyvy, ktoré je možné zmierniť prostredníctvom adekvátnych zmierňujúcich opatrení

+1, -1 – pozitívny vplyv v súvislosti s realizáciou R3 Martin – Rakovo sa očakáva presunutím dopravy z intenzívne zaťaženej cesty I/65 (mesta Martin, obce Košťany nad Turcom, blízkosti obytného územia obce Príbovce) do novej polohy cestného koridoru, čo umožní bezpečné prejazdy vozidiel územím (najmä tranzitnej dopravy), podmieni zníženie dopravnej nehodovosti, eliminuje kolízie s obyvateľstvom, zrážky so zverou. Mierne negatívne vplyvy sú identifikované v súvislosti so zhoršením hlukovej situácie v okolí obce Dražkovo, Žabokreky, kde je trasa posudzovaných variantov R3 umiestňovaná do novej polohy, nepriaznivé vplyvy budú dostatočne zmiernené prostredníctvom protihlukových opatrení, rešpektované budú platné hygienické limity.

Záver:

Navrhované vedenie trasy a technické riešenie zmeny zachováva existujúce štruktúry sídiel a nevyžaduje demoláciu objektov charakteru obytných budov, rekreačných objektov ani funkčných výrobných priemyselných a poľnohospodárskych areálov.

Podstatné nepriaznivé vplyvy navrhovanej zmeny na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, ktoré by znemožňovali realizáciu, neboli na úseku R3 Martin – Rakovo identifikované.

Na základe komplexného posúdenia očakávaných vplyvov zmeny hodnotenej činnosti v hodnotenom území a splnenia opatrení na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie považujeme realizáciu stavby za prijateľnú a potrebnú a z hľadiska vplyvov na životné prostredie a celospoločenského záujmu a realizovateľnú avšak predložené Oznámenie o zmene neposkytlo odpovede na všetky problémy, ktoré stavba R3 v území prinesie.

Preto je potrebné najmä v oblasti ochrany zdravia obyvateľstva, ochrany chránených území, ochrany minerálnych vôd, celkovej obsluhy územia a naplnenie Smerníc EÚ doriešiť tieto vplyvy, aby sa dalo jednoznačne odsúhlasiť vedenie R3 s danými technickými riešeniami.

Archeologické a paleontologické náleziská a geologické lokality

Zo správy Archeologického ústavu SAV v Nitre pre R3 Martin – Šášovské Podhradie (máj, 2015) vyplýva, že odporúčaný variant zmeny, ktorý je predmetom posúdenia tohto predkladaného oznámenia o zmene, prechádza priestorom bohatým na doklady pravekého či stredovekého osídlenia, kde je vysoký potenciál ich výskytu i na úsekoch bez doposiaľ evidovaných nálezísk.

Rôznymi stavebnými prácami môže dôjsť k narušeniu archeologických lokalít, ktoré chráni zákon 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu. Aby sa predišlo ich zničeniu, a tým i strate dôležitých informácií, je potrebné lokality preskúmať. V prípade trasy variantu navrhovanej zmeny R3 Martin – Rakovo je nevyhnutné, aby pri výkopových prácach bol vždy prítomný archeológ a na vybratých úsekoch prebehol predstihový archeologický výskum. Možno taktiež s veľkou pravdepodobnosťou predpokladať, že počas stavebných prác sa identifikujú nové archeologické lokality alebo sa zasiahnu už lokality známe, ktoré sú situované do blízkosti navrhovanej stavby.

Ďalej konštatujeme, že na ploche samotného riešeného územia zmeny navrhovanej činnosti nie sú v súčasnosti známe a evidované žiadne geologické ani paleontologické náleziská.

Pravdepodobnosť vplyvu presahujúceho štátne hranice

Zmena nebude mať negatívny vplyv na životné prostredie presahujúci štátne hranice.

Prepojenie s ostatnými aktivitami

Zmena navrhovanej činnosti: „R3 Martin - Rakovo“ – variant V2 nadväzuje:

- na začiatku úseku na stavbu: privádzač Martin (prepája diaľnicu D1 s cestou I/18), ktorý bol realizovaný v rámci stavby Diaľničného úseku D1 Dubná skala - Turany a odovzdaný do prevádzky 10. júla 2015.
- na konci úseku v MÚK Rakovo nadväzuje na ďalšie pripravované etapy I. úseku stavby „R3 Martin – Horná Štubňa“.

Predmetná zmena stavby rýchlostnej cesty R3 v úseku Martin – Rakovo je súčasťou výstavby I. úseku R3 Martin – Horná Štubňa a v súlade so schváleným Strategickým plánom rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 (schválený uznesením vlády SR č. 311/2014 dňa 25.6.2014).

Veľkosť a komplexnosť vplyvu

Vplyvy budú komplexné a spolupôsobiacie, nakoľko sa nedá oddeliť napr. vplyv emisií a hluku a vizuálne vplyvy, príp. zásah do územia.

Trvanie, frekvenciu a vratnosť vplyvu

Vplyvy budú trvalé a nevratné.

IV. PRIEBEH KONANIA NAVRHOVANEJ ZMENY

Rozoslanie Oznámenia o zmene

Priebeh konania navrhovanej zmeny

Ministerstvo v súlade s § 29 ods. 6 zákona zaslalo oznámenie o zmene navrhovanej činnosti dotknutým obciam a dotknutým subjektom listom zo dňa 26. 07. 2016.

Ministerstvo zverejnilo uvedené oznámenie o zmene na webovom sídle ministerstva:

<http://enviroportal.sk/sk/eia/detail/rychlostna-cesta-r3-martin-rakovo>

STANOVISKÁ K NAVRHOVANEJ ZMENE

K Oznámeniu o zmene boli doručené tieto stanoviská:

Ministerstvo zdravotníctva SR, IKŽ, Bratislava (list zo dňa 1.8.2016)

Upozorňuje, že podľa vyhlášky MZ SR č. 341/2010 je zakázané bez vydania stanoviska MZ SR v II. stupni ochranného pásma minerálnych vôd vykonávať činnosti, ktoré by mohli ovplyvňovať vlastnosti minerálnych vôd.

Vyhodnotenie

Upozornenie sa akceptuje. Stanovisko bude poskytnuté spracovateľovi dokumentácie ako podklad pre vyhodnotenie riešenia stretov záujmov.

MDVRR SR, Útvar vedúceho hygienika rezortu (list zo dňa 22.08.2016)

Súhlasí s oznámením o zmene.

Dáva podmienky pre ďalší postup posudzovania

- overiť účinnosť navrhnutých protihlukových stien pre výsledný variant
- zakresliť umiestnenie protihlukových stien do dokumentácie
- riešiť projekt monitorovania hluku

Vyhodnotenie

Akceptuje sa, bude uplatnené v rozsahu hodnotenia.

MDVRR SR, sekcia cestnej dopravy a PK (list zo dňa 02.08.2016)

Súhlasí s oznámením o zmene.

Vyhodnotenie

Berie sa na vedomie.

MŽP SR, odbor št. geologickej správy (list zo dňa 10.08.2016)

Upozorňuje, že v trase, príp. v okolí je výskyt výhradných ložísk, staré banské diela, evidované skládky odpadov, starých záťaží. Požaduje uviesť v mapových prílohách.

Upozorňuje na zosuvné územia, radónové riziko a environmentálne záťaž

K stanovisku je priložená mapová príloha.

Vyhodnotenie

Upozornenie sa akceptuje. Stanovisko bude poskytnuté spracovateľovi dokumentácie – správa o hodnotení – ako podklad pre vyhodnotenie riešenia stretov záujmov.

MŽP SR, (list zo dňa 10.08.2016)

Požaduje správu o hodnotení, v ktorej je potrebné vyhodnotiť vplyv

- na územia Natura 2000
- na ÚEV Turiec a Blatnický potok
- navrhnúť riešenie pre migráciu živočíchov v km 3,240
- zredukovať zásah do RBc Blatnický potok

V správe požaduje uviesť opatrenia na zmiernenie vplyvov R3 na predmet ochrany prírody.

Vyhodnotenie

Upozornenie sa akceptuje. Stanovisko bude poskytnuté spracovateľovi dokumentácie – správa o hodnotení – ako podklad pre vyhodnotenie riešenia stretov záujmov.

ŠOP SR, Banská Bystrica (list zo dňa 05.08.2016)

Žiada v správe o hodnotení:

- vyhodnotiť vplyvy na ÚEV Turiec a Blatnický potok, nesúhlasí, že vedenie trasy nebude mať vplyv na tieto lokality,
- navrhnúť riešenie na migráciu živočíchov,
- do riešenia pribrať ekodukt v km 6,6 – 6,7 zo správy o hodnotení,
- zredukovať zásah do RBc Blatnický potok
- ďalšie opatrenia, týkajúce sa výsadby drevín a opatrení na zmiernenie vplyvu.

Obec Dražkovce (list zo dňa 10.08.2016)

Upozorňuje na fakt, že obci bol v minulosti prezentovaný iný (žltý) variant. Modrý variant nespĺňa požiadavky obce, a preto požadujú odklon smerom k Martinu od nadjazdu nad R3 v km 5,74496 po nadjazd nad R3 v km 1,85551 v smere vpravo ošpoň o 100m.

Ďalej žiada, aby nadjazd nad R3 v km 5,05500 bol riešený tak, aby neboli zhoršené podmienky pri napojení na miestnu komunikáciu a aby neboli ovplyvnení občania bývajúci pri navrhovanom modrom variante.

Vyhodnotenie

Požiadavka sa akceptuje. Bude uplatnená v rozsahu hodnotenia.

Obec Rakovo (list zo dňa 02.08.2016)

Uvádza, že v dokumentácii nie je riešené napojenie obecnej komunikácie – cesty III triedy Rakovo – napojenie na I/65. Žiada riešenie napojenia.

Vyhodnotenie

Požiadavka sa akceptuje. Bude uplatnená v rozsahu hodnotenia.

Obec Žabokreky (list zo dňa 11.08.2016)

Poukazuje na nepresnosti v dokumentácii ohľadne tvorby územného plánu. Variant je prijímaný obyvateľmi negatívne. Variant delí kataster na dve časti. Upozorňuje na negatívny vplyv na krajinu a okolitú prírodu.

Navrhuje obchvat obce čo najďalej od obce.

Upozorňuje na záplavy v obci, ktoré je potrebné v tejto súvislosti riešiť.

Vyhodnotenie

Požiadavka sa akceptuje. Bude uplatnená v rozsahu hodnotenia.

Okresný úrad Martin, odbor starostlivosti o životné prostredie, odd. ochrany ovzdušia (list zo dňa 10.08.2016)

Bez pripomienok. Nepožaduje posudzovanie.

Vyhodnotenie

Berie sa na vedomie.

Okresný úrad Martin, odbor starostlivosti o životné prostredie, odd. odpadového hospodárstva (list zo dňa 10.08.2016)

Bez pripomienok. Nepožaduje posudzovanie.

Vyhodnotenie

Berie sa na vedomie.

Okresný úrad Martin, odbor starostlivosti o životné prostredie, odd. vodnej správy (list zo dňa 05.08.2016)

Bez pripomienok. Nepožaduje posudzovanie.

Vyhodnotenie

Berie sa na vedomie.

Krajský pamiatkový úrad, Žilina (list zo dňa 10.08.2016)

Vzhľadom na to, že v danom území nebol vykonaný archeologický prieskum, požaduje po spracovaní projektovej dokumentácie pre územné rozhodnutie požiadať KPÚ Žilina o vyjadrenie k stavbe.

Vyhodnotenie

Upozornenie sa akceptuje.

Útvar hlavného architekta mesta Martin (list zo dňa 15.08.2016)

Súhlasí za podmienky, že mimoúrovňová križovatka v km 5,744 bude riešená v návrhovom období a nie ako výhľad.

Zároveň požaduje, aby most na R3 v km 0,509 nad miestnou komunikáciou bol navrhnutý tak, aby umožnil prejazd nákladnej dopravy, ktorá ide do priemyselných parkov.

Vyhodnotenie

Požiadavka sa akceptuje. Bude uplatnená v rozsahu hodnotenia.

Ing. Ján Topercer, CSc. Botanická záhrada Univerzity Komenského, pracovisko Blatnica, 038 15 Blatnica č. 315 (list zo dňa 22.08.2016)

Zaslal nasledovné stanovisko

Podľa doterajších publikovaných (Topercer a kol. 1993, Topercer 2005, Bernátová a kol. 2006, Bernátová, Topercer in Kliment a kol. 2008, Bernátová 2008, Bernátová & Kučera 2010 a i.) i nepublikovaných poznatkov o štruktúre a procesoch v populáciách rastlín i živočíchov, v ekosystémoch a krajine tejto časti Turčianskej kotliny predložené oznámenie vychádza z **neúplných a neaktuálnych podkladov**, spracovaných **s neznalosťou veci**, **povrchne** a **s nedostatočným vlastným cieľným prieskumom**, takže prinajmenšom v častiach týkajúcich sa ohrozených a inak významných druhov rastlín a živočíchov, biotopov, ekosystémov a krajiny **preukázateľne nespĺňa**

požiadavky zákona. Podrobnejšia argumentácia proti navrhovanej činnosti je už dávnejšie zhrnutá tu <<http://topercer.blog.sme.sk/c/250999/Cesta-R3-na-dve-o-tarani-zvanom-EIA.html>>.

Preto okrem opísaného zmeneného variantu V2 **opätovne žiadam** riadne pripraviť a posúdiť aj variant peáže rýchlostnej cesty R3 s doterajšou cestou I/65 v čo najdlhšom úseku (aspoň od Hornej Štubne po Pribovce), resp. variant **neuvažujúci s výstavbou R3, ale len s pripravovanou rekonštrukciou existujúcej I/65 na štvorpruhovú cestu a obchvatom martinskej aglomerácie** v úseku Košťany nad Turcom – Priekopa. Takéto riešenie by podľa dostupných poznatkov nielenže uspokojilo výhľadové dopravné nároky i obslužnosť územia v rovnakej miere ako navrhnutá zmena činnosti, ale oproti nej by **prinieslo zásadné úspory viacerých dôležitých zdrojov:**

a) podstatné **zmenšenie záberu najcennejších poľnohospodárskych pôd**

b) podstatné **šetrenie jestvujúcich vzácnych prírodných zdrojov a hodnôt** (vyhlásené územia európskeho významu, biotopy európskeho významu **vrátane prioritných** a biotopy druhov európskeho významu, medzinárodne i regionálne významné mokrade a iné zdroje vody, biokoridory a genofondové lokality ÚSES a i.), ktorých **ohrozenie navrhovanou činnosťou** sa v predložennom oznámení **mierne až silno podhodnocuje**

c) podstatne **menšie zásahy do existujúcej stabilizovanej krajinej štruktúry a procesov**, najmä menšiu fragmentáciu krajiny, menej bariérových efektov, menej odvodňovania a vysušovania, menej invázií a rozpínavých organizmov, menšie regionálne zmeny klímy atď.

d) **menšie zásahy do životného prostredia miestnych obyvateľov**, do ich majetku a do možností udržateľného využívania územia (vrátane tzv. mäkkého cestovného ruchu, organického poľnohospodárstva a pod.)

e) podstatné **šetrenie prostriedkov rozpočtu SR i Európskej únie**, zvlášť ak uvažíme **súbežnú prípravu rýchlostnej cesty R1 Slovenská Ľupča – Ružomberok**, pretrvávajúce **nesúlady v koncepčných riešeniach severno-južného prepojenia** (R3 vs. R1) a otázky **rentabilnosti a udržateľnosti dvoch severno-južných prepojení** v takýchto podmienkach.

Túto požiadavku považujem za **zásadnú**. Keďže **aj zmenený variant V2 navrhovanej činnosti je v konflikte s viacerými segmentami prioritných biotopov európskeho významu**, podľa čl. 6.4 Smernice Rady č. 92/43/EEC z 21. 5. 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcej fauny a flóry jedinými dôvodmi na umiestnenie stavby môžu byť tie, ktoré sa týkajú **zdravia alebo bezpečnosti ľudí, priaznivých dôsledkov primárneho významu** pre životné prostredie alebo stanoviska Komisie k ďalším nevyhnutným dôvodom vyššieho verejného záujmu. Upozorňujem, že **nič z toho zjavne nie je prípad navrhovanej činnosti.**

Vyhodnotenie

Požiadavka sa akceptuje. Bude uplatnená v rozsahu hodnotenia.

Združenie domových samospráv, Rovniakova 14, P.O.BOX. 218, 850 00 Bratislava

Vo svojom stanovisku (14 bodov) uvádza tieto pripomienky:

1. Žiada vyhodnotiť súlad výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti s ochranou zelene v súlade s normou STN 83 7010 Ochrana prírody.
2. Žiada dodržať ustanovenia zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách (vodný zákon).
3. V prípade nevyhnutnosti povrchových státí ako an na ploché strechy a iné spevnené vodorovné plochy požaduje použitie vegetačných dielcov, ktoré zabezpečia minimálne 80% podiel priesakovej plochy preukázateľne zadržania minimálne 8 l vody/m² po dobu prvých 15 min. Dažďa a znížia tepelné napätie v danom území.
4. Žiada dbať o ochranu podzemných a povrchových vod a zabrániť neziaducemu úniku škodlivých látok do pôdy, podzemných a povrchových vod.
5. Žiada dôsledne uplatňovať strategický dokument SR „Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“ schválený uznesením vlády SR č. 148/2014.
6. Náhradnú výsadbu žiadame riešiť výlučne výsadbou vzrastlých stromov v danej lokalite. Nesúhlasí s finančnou náhradou spoločenskej hodnoty.

7. Žiada, aby súčasťou stavby a architektonického stvárnenie verejných priestorov v podobe fasády, exteriérov a spoločných interiérových prvkov bolo aj nehnuteľné umelecké dielo neoddeliteľné od samotnej stavby (socha, plastika, reliéf, fontána a pod. ako súčasť napr. protihlukových ciest, tunelových portálov a pod., resp. plastiky pri diaľnici). Týmto sa dosiahne budovanie sociálneho, kultúrneho a ekonomického kapitálu nielen pre danú lokalitu a mesto, ale hlavne zhodnotenie investície ekonomicky aj marketingovo.

8. Výber stvárnenia a aj konkrétneho autora diela má byť - otvorená súťaž, zverejnená na webe, vo výberovej komisii bude zástupca investora, architekt spracovávajúci projektovú dokumentáciu, zástupca miestnej samosprávy, zástupca zainteresovanej verejnosti, predstaviteľ akademickej umeleckej obce, investor bude rešpektovať výsledok tejto súťaže, dielo má rešpektovať charakter a obsah stavby a priestor umiestnenia.

9. Statiku stavby overiť nezávislým oponentským posudkom.

10. Vyhodnotiť zámer vo vzťahu s geológiou a hydrogeológiou v dotknutom území. Požaduje spracovať aktuálny geologický a hydrogeologický prieskum a spracovaním analýzy reálnych vplyvov a uvedené zistenia použiť ako podklad pre spracovanie analýzy vplyvov navrhovaného posudzovaného zámeru v oblasti geológie a hydrogeológie.

11. Žiada doložiť hydraulický výpočet prietokových množstiev ORL, dažďovej kanalizácie a ostatných vodných stavieb.

12. Žiada dôsledne dodržiavať zákon o odpadoch.

13. Žiada používať v maximálnej možnej miere materiály zo zhodnocovania odpadov.

14. Vzhľadom na splnenie podmienok uvedených v §24 ods.2 zákona č. 24/2006 Z.z. je Združenie domových samospráv účastníkom ďalších povolovacích konaní (územné konanie, územné plánovanie, stavebné konanie, vodoprávne konanie), a preto žiada, aby ako známy účastník konania bolo v zmysle §§24 a 25 Správneho poriadku o začatí týchto konaní písomne upozornení, aby si v nich mohli uplatňovať svoje práva.

Na záver uvádza, že vzhľadom na uvedené v zmysle § 29 ods. 4 písm. d) zákona č. 24/2006 Z. z. požaduje, aby pripomienky z tohto stanoviska boli zohľadnené a v zmysle § 29 ods. 7 zákona č. 24/2006 Z. z. sa rozhodlo o posudzovaní navrhovaného zámeru podľa tohto zákona prostredníctvom správy o hodnotení, verejného prerokovania, odborného posúdenia so spracovaním záverečného stanoviska, ktoré navrhovaný zámer komplexne posúdi a prípadne navrhne kompenzačné opatrenia.

Vyhodnotenie

Akceptuje sa. Jednotlivé požiadavky budú vyhodnotené osobitne v jednotlivých kapitolách správy o hodnotení na základe rozsahu hodnotenia.

Podaním stanoviska k Oznámeniu o zmene sa Združenie domových samospráv stáva účastníkom konania v ďalších konaniach podľa zákona a v ďalšom povolovacom konaní.

Vyhodnotenie stanovísk

Vyhodnotenie sa vykonalo podľa jednotlivých stanovísk priamo k stanoviskám.

Subjekty verejnej správy zaslali kladné stanoviská.

Požiadavky dodržiavať zákony sú opodstatnené, a preto sa akceptujú, nakoľko sú samozrejmosťou súčasťou povolujúcich konaní.

Stanoviská verejnosti budú uplatnené v rozsahu hodnotenia a vyhodnotené v správe o hodnotení.

Písomné stanoviská od subjektov, ktoré ich nedoručili v termíne podľa §29 ods. 9 zákona, sa považujú za súhlasné.

ZÁVER

Ministerstvo pri rozhodovaní o tom, či sa zmena navrhovanej činnosti bude posudzovať podľa zákona prihládalo na stanoviska predložené k oznámeniu o zmene a pri konečnom rozhodovaní primerane použilo kritériá pre zisťovacie konanie uvedené v prílohe č. 10 zákona.

Poučenie

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať rozklad podľa § 61 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov na Ministerstve životného prostredia Slovenskej republiky, odbor environmentálneho posudzovania v lehote do 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia dorúčením písomného vyhotovenia rozhodnutia účastníkovi konania.

V prípade verejnosti podľa § 24 ods. 4 zákona sa za deň doručenia rozhodnutia považuje pätnásť deň zverejnenia rozhodnutia vydaného v zisťovacom konaní podľa § 29 ods. 15 zákona.

Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom až po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

RNDr. Gabriel Nižňanský
riaditeľ odboru

Doručí sa

1. NDS, a.s., Dúbravská cesta 14, 841 04 Bratislava
2. Mesto Martin, Námestie S. H. Vajanského 1, 036 01 Martin (aj pre MČ Priekopa)
3. Obec Dražkovce, obecný úrad č. 45, 03802 Dražkovce
4. Obec Žabokreky, obecný úrad č. 145, 038 40 Žabokreky
5. Obec Necpaly, obecný úrad č.168, 038 12 Necpaly
6. Obec Pribovce, obecný úrad č. 184, 038 42 Pribovce
7. Obec Rakovo, obecný úrad č. 8, 038 42 Rakovo
8. Ing. Ján Topercer, CSc. Botanická záhrada Univerzity Komenského, pracovisko Blatnica, 038 15 Blatnica č. 315
9. Združenie domových samospráv, Rovniakova 14, P.O.BOX. 218, 850 00 Bratislava

Na vedomie

10. Úrad Žilinského samosprávneho kraja, Komenského 48, 011 09 Žilina
11. ŠOP, Tajovského ul. 28/B, 974 01 Banská Bystrica
12. MŽP SR, sekcia ochrany prírody a krajiny, TU
13. MŽP SR, sekcia geológie a prírodných zdrojov, TU
14. MDVRR SR, útvar vedúceho hygienika rezortu, Nám. slobody 6, 810 05 Bratislava 15
15. MZ SR, IKŽ, Limbová 2, P.O. BOX 52, 837 52 Bratislava 37
16. Krajský pamiatkový úrad, Mariánske nám.19, 010 01 Žilina
17. Okresný úrad, odbor starostlivosti o ŽP, Námestie S.H.Vajanského 1, 036 58 Martin
18. Okresný úrad, odbor cestnej dopravy a PK, Námestie S.H.Vajanského 1, 036 58 Martin
19. Okresné riaditeľstvo Hasičského a ZZ, Viliama Žingora, 036 01 Martin
20. Okresný úrad, odbor krízového riadenia, Námestie S.H.Vajanského 1, 036 58 Martin
21. Okresný úrad, odbor pozemkový a lesný, P. Mudroňa 45, 036 01 Martin
22. Okresný úrad, odbor katastrálny, Námestie S.H.Vajanského 1, 036 58 Martin
23. ŠOP SR, Správa NP Veľká Fatra, P. O. Hviezdoslava 38, 036 01 Martin
24. Okresný úrad, odbor cestnej dopravy a pozemných kom., Predmestská 1613, 010 40 Žilina
25. MDV a RR SR, odbor pozemných komunikácií, Nám. slobody 6, 810 05 Bratislava 15
26. MDV a RR SR, sekcia cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Nám. slobody 6, 810 05 Bratislava 15